

kwartaal
2

jaar
1983

Kwartaaloverzicht binnenlandse veiligheidsdienst

exemplaar

ministerie van binnenlandse zaken

KWARTAALOVERZICHT

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

2e KWARTAAL 1983

INDEX KWARTAALOVERZICHT 2e KWARTAAL 1983

	Blz.
I. <u>ACTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN</u>	
Sovjetconsultaten	1
II. <u>ANTI-DEMOCRATISCHE STROMINGEN</u>	
De onafhankelijke vredesbeweging in Hongarije	13
Ontwikkelingen in de orthodoxie sinds het laatste CPN- congres	20
Oosteuropese steunpunten in de Christelijke Vredesbeweging	25
III. <u>MINDERHEDEN - ACTIVISME - TERRORISME</u>	
Ontwikkelingen in de Surinaamse Gemeenschap in Nederland na 8 december 1982	30
"Doe Wat '83": voorbeeld van internationalisering van "de Beweging"	38

BIJLAGE: De werkwijze van "Onkruid"

I. ACTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

SOVJET-CONSULATEN

In 1982 en begin 1983 stond de eventuele vestiging van een Sovjet-consulaat in Rotterdam weer in het centrum van de publiciteit. Het onderwerp was niet nieuw; al jaren poogt de Sovjet Unie door middel van een consulaat vaste voet te krijgen in de grootste haven ter wereld, doch tot dusver steeds vruchteloos.

In 1976 leidde de kwestie tot vragen in de Tweede Kamer aan de toenmalige Minister van Buitenlandse Zaken M. van der STOEL, die zijn al eerder gebleken afwijzend standpunt onverkort handhaafde. De discussie over het onderwerp raakte daarna meer op de achtergrond totdat zij in 1982, met name door het optreden van de Sovjet-ambassadeur Viktor BELETSKIY, weer in alle hevigheid ontbrandde. Inmiddels heeft de Nederlandse regering, zoals bekend, negatief beslist op het verzoek van de Russen.

In verband met de actualiteit van het onderwerp volgt hieronder een nadere beschouwing over Sovjet-consulaten in het algemeen en over de openlijke en verborgen taken van de medewerkers van deze instellingen in het bijzonder.

1. Begripsomschrijving

Vooraf zij opgemerkt dat van een echt consulaat slechts sprake is als er tussen twee staten een consulaire verdrag is gesloten. Op basis van dit verdrag worden dan nadere gedragsregels vastgesteld.

Voor wat betreft algemene aangelegenheden kunnen deze regels aansluiten bij de Weense Conventie inzake Consulaire betrekkingen van 24 april 1963, waarin ook de onschendbaarheid van de consulaire beambten is geregeld.

Bij het ontbreken van een dergelijke overeenkomst worden de consulaire werkzaamheden uitsluitend verricht door een consulaire afdeling van de ambassade.

In de wandeling wordt zo'n afdeling óók wel consulaat genoemd. De medewerkers van zo'n afdeling zijn echter diplomaten, die hun onschendbaarheid ontleen aan het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer van 18 april 1961.

Volgens het door Minister van der STOEL in juli 1976 gegeven antwoord op vragen van Tweede Kamer-leden heeft Nederland reeds vele tientallen jaren geleden de praktijk van het sluiten van consulaire verdragen verlaten.

Ook met de Sovjet Unie bestaat een dergelijk consulaire verdrag niet. Waar in de pers veelal over consulaat werd gesproken, wordt in feite bedoeld de vestiging van een consulaire afdeling in Rotterdam van de Sovjet-ambassade te Den Haag. Aangezien er geen wezenlijk verschil bestaat tussen de taken van een consulaat en van een consulaire afdeling wordt in dit hoofdstuk doorgaans mede de consulaire afdeling van een ambassade bedoeld, als over consulaat wordt gesproken; zo niet, dan wordt de benaming "werkelijk consulaat" gebruikt.

Opgemerkt zij voorts nog dat een consulaire afdeling van een ambassade vrijwel altijd in de residentie van het land is gevestigd en haar werkterrein zich bij het ontbreken van werkelijke consulaten uitstrekt over het gehele land.

Werkelijke consulaten bevinden zich bij voorkeur in een in economisch opzicht belangrijke plaats, vooral ook in havensteden. Het werkterrein van een werkelijk consulaat is een rayon, waarvan de grenzen via besprekingen zijn vastgesteld.

Volgens een schatting uit de jaren zeventig bedroeg het totale aantal officiële uitgezonden consuls van verschillende rangen in de gehele wereld plusminus 20.000, waarvan de Verenigde Staten er alleen al meer dan 1000 hebben uitgezonden, ongeveer vijftienmaal zoveel als de Sovjet-Unie.

2. De legale werkzaamheden van een Sovjet-consulaat

The missions of consuls and consular institutions of the USSR are to protect and defend the economic and legal interests of the USSR and Union republics as well as juridical persons and citizens of the USSR. The consul is responsible for citizens of the USSR abroad; he issues visas and passports, keeps citizenship papers, witnesses documents, and performs notarial functions. The consul is obliged to provide necessary information to the commanders of Soviet naval vessels and to assist in supplying such vessels. He registers the arrival and departure of commercial vessels of the USSR, receives the reports of captains, and composes naval protests. (He performs the same functions for Soviet aircraft and their crews.) In his actions, the consul is guided by the laws of the USSR, by directives of the Soviet government, and by valid international conventions and agreements, as well as by international customs.

Bij een vergelijking van Sovjet-consulaten met die van de West-europese landen valt reeds direct een verschil op dat mogelijk het best wordt geïllustreerd met wat twee standaardwerken in oost en west over de taak van de consul vermelden.

De Grote Sovjet Encyclopedie zegt

dat de consul een functionaris is die benoemd wordt als een permanent vertegenwoordiger in een ander land voor het uitvoeren van zekere opdrachten en het vervullen van bepaalde functies.

Dit is een enigszins cryptische omschrijving, welke op zichzelf weinig duidelijkheid geeft. Elders geeft het betreffende artikel echter wel meer bijzonderheden.

Het vermeldt namelijk, dat consuls en consulaire instellingen van de USSR tot opdracht hebben het beschermen en verdedigen van de economische en juridische belangen van de USSR en van de Unierepublieken van de USSR, alsook van de rechtspersonen en burgers van de USSR. De rechten en verplichtingen van de consuls zijn verder vastgelegd in het Consulair Statuut van de USSR van 1926.

The basic legislative instrument defining the legal status and functions of the Soviet consular representatives abroad is the Consular Charter of the USSR of January 8, 1926 (with amendments and supplements).

.. Consulates have the right to display the flag and install the emblem of the state they represent. Consular immunity also includes the right to communicate with the consulate's own government and with consular and diplomatic delegations of its own country, using ordinary means of communication, cipher telegrams, and the diplomatic post.

De Encyclopedia Britannica zegt dat de consul een ambtenaar is, die door de staat welke hem heeft aangesteld gemachtigd is in een vreemd land de belangen van de eigen onderdanen te beschermen en hun handelsactiviteiten te bevorderen.

Het verschil is duidelijk. De Sovjet-consul heeft in de eerste plaats tot taak de belangenbehartiging van de staat; de in het betrokken land verblijvende Sovjet-burgers komen op de tweede plaats.

Van een bevordering van handelsactiviteiten van die burgers kan alleen daarom al geen sprake zijn, omdat alle handel in de Sovjet Unie staatsmonopolie is.

Een van de belangrijkste taken waarmee van oudsher de consul was belast, reden waarom de functie in de middeleeuwen zelfs in het leven is geroepen, is de Sovjet-consul derhalve ontvallen, t.w. het bevorderen en beschermen van de commerciële activiteiten van particuliere burgers.

De bemoeienis met die burgers is overigens wel blijven bestaan, is zelfs in omvang toegenomen, maar zij is van karakter veranderd.

Въезжающий в СССР обязан следовать в пункт, указанный в визной вкле, и в течение 24 часов с момента прибытия в пункт назначения оформить документы на право проживания в СССР.

Every person entering the U.S.S.R. is required to proceed directly to the destination point indicated in his visa where he is required to register for residence in the U.S.S.R. within 24 hours after his arrival.

Tout visiteur entrant en U.R.S.S. est prié de se rendre directement au point de destination indiqué dans son visa et dans un délai de 24 heures après son arrivée il doit remplir les formalités nécessaires au permis de séjour en U.R.S.S.

Bescherming van die burgers vindt zeker plaats indien en voorzover het belang van die burgers parallel loopt met de belangen van de Sovjet-staat en van de CPSU. Waar men denkt dat dit niet het geval is, prevaleert het belang van de staat en zoals in elke totalitaire staatsvorm wordt de consul van beschermer tot controleur van de eigen burgers in het gastland.

De economische taak van de Sovjet-consul, die geheel en al op de staat is gericht, is verder vrijwel volledig uitgehold door de vertegenwoordigers van talloze staatshandelsorganisaties en van het staatscomité van wetenschap en techniek.

Een taak die overgebleven is en die waarschijnlijk nog wel enig beslag legt op de tijd van de consulaire medewerkers is het verstrekken van visa aan personen die om welke reden dan ook de Sovjet Unie willen bezoeken. Uiteraard wordt de beslissing over het al of niet verlenen van het visum in de Sovjet Unie genomen. Ook hebben Sovjet-consulaten een taak met betrekking tot de bemanningen van zeeschepen. De eerdergenoemde Sovjet-encyclopedie zegt, dat de consul verplicht is de kapiteins van

zeeschepen de noodzakelijke informatie te verschaffen; verder speelt hij een rol bij de bevoorrading van die schepen, waarvan hij de aankomst en het vertrek registreert.

Diverse werkzaamheden met betrekking tot de Sovjet-scheepvaart worden in de buitenlandse havensteden evenwel verricht door in het bijzonder daarvoor in het buitenland gestationeerde Sovjet-functie-narissen, zoals de vertegenwoordigers van Sovfrakht, een instelling ressorterende onder het Sovjet-ministerie van de Koopvaardijvloot.

In belangrijke scheepvaartlanden zijn voorts vaak joint-ventures gevestigd op dit terrein. Daarin werken Sovjet-instellingen samen met locale ondernemingen doch hebben de Sovjets steeds een meerderheidsbelang.

Voorbeelden zijn Transworld Marine Agency in België en Nederland, met Antwerpen als hoofdzetel en de te Londen gevestigde Anglo-Soviet Shipping Company Ltd.



TRANSWORLD OFFICES:

Antwerp
Rue de la
S. Van Schootenstraat
B-2000 Antwerpen
Tel. (03) 31 67 00
Telex 32056

Resumerend kan gesteld worden, dat er bij de Sovjet-consulaten sprake is van een belangrijke erosie van de oorspronkelijke consulaire ts

De op het adres Van der Spiegelstraat 1 te Den Haag gevestigde consulaire afdeling van de ambassade van de USSR is dan ook slechts drie dagen per week geopend en op die dagen niet langer dan twee uur. Ter vergelijking moge dienen, dat een land als Canada in Nederland eveneens slechts een consulaire afdeling heeft van de ambassade te Den Haag. Deze afdeling is echter elke werkdag geopend en wel gedurende vier uur.

3. De illegale werkzaamheden van een Sovjet-consulaat

De bovengenoemde taken vormen overigens nog maar één zijde van de medaille van de Sovjet-consulaten.

Een woordvoerder van het Zweedse ministerie van buitenlandse zaken zei dat de Russen in Goteborg en de minister Wilander sticht van de ambassade in Stockholm gisteren zijn uitgegaan wegens "wat je in het algemeen spionage noemt". De officiële formulering is dat de activiteiten van de twee Russen onverongloopt zijn met hun diplomatische status.

Een derde Rus, die geen diplomatische status heeft, zal naar verwachting binnenkort worden uitgezonden door het ministerie van immigratie. De man had daar zijn werk in de haven van Goteborg dagelijks toegang tot de scheepswerven in het gebied Goteborg heeft de grootste haven van Zweden en is een centrum van geavanceerde industrie.

De andere zijde, welke in de perspublicaties slechts zijdelings werd aangeroerd, is die van de Sovjet-inlichtingendiensten, zowel van het KGB als van het GRU. Het consulaat biedt dan ook een ideale dekmantel voor de activiteiten van deze diensten.

KGB- en GRU-officiëren, die werken onder de dekmantel van ambassade en handelsdelegatie, kunnen zonder bevreemding te wekken deze dekmantel slechts gebruiken in bepaalde sectoren van het politieke en maatschappelijke leven. De dekmantel verleent hen buiten die sectoren weinig steun.

KGB- en GRU-officiëren werkend onder de cover van het consulaat komen evenwel frequent in aanraking met een zeer gevarieerd scala van mensen in het gastland in verband met het verlenen van visa voor bezoeken aan de Sovjet Unie. Daaronder bevinden zich zakenmensen, journalisten, toeristen, politici, sportlieden, kunstenaars en mensen die op familiebezoek willen gaan. Zij dienen allen een vizovaya anketa in te vullen waarop naast het beroep ook de positie en het werkadres dienen te worden vermeld. Het visum is voor een aantal mensen een zeer begeerd, soms bijna noodzakelijk bezit en kan daarom als pressiemiddel of beloning dienen.

ВИЗОВАЯ АНКЕТА

Surname (in capital letters)	Object of journey, to the USSR	Relatives in the USSR
First name, patronymic	Profession Профессия	
	Position Должность	Place of work Место работы
Date of the last visit to the USSR	Route of journey (points of destination)	USSR department, organisations proposed to be visited
	Date of entry	

Consulaire medewerkers kunnen contacten opnemen en onderhouden met lokale ambtelijke instanties. Zij komen in aanraking met allerlei documenten welke in het gastland worden gebruikt en met procedures welke worden toegepast.

Voor een werkelijk consulaat in de grotere landen geldt verder, dat het de Sovjet-inlichtingendiensten een dagelijkse entree geeft in een deel van het land dat anders niet of moeilijk bereikbaar zou zijn. In verband daarmee stellen de Sovjets prijs op een zo groot mogelijk rayon rond de vestigingsplaats van het consulaat.

In sommige gevallen kan de vestigingsplaats van het consulaat en het gebied daaromheen interessanter zijn voor de Sovjet-inlichtingendiensten dan de residentie waarin de ambassade is gevestigd.

Voor deze diensten, met name ook voor het GRU, is het bezit van een gebouw in de plaats van vestiging eveneens belangrijk, zeker als in de consulaire overeenkomst tussen beide landen de onschendbaarheid van dat gebouw is opgenomen. Het wordt hun dan mogelijk gemaakt verbindingen in het havengebied en in de betrokken regio af te luisteren.

a. Het KGB binnen het consulaat

Alhoewel beide inlichtingendiensten binnen het consulaat kunnen worden aangetroffen is het KGB kwantitatief meestal het sterkst vertegenwoordigd.

Een jonge Russische toek is ternauwernood aan een ontvoering ontkomen, toen hij gisteren op weg was naar het hoofdbureau van politie in Stockholm, om daar politiek asiel te vragen.

De man werd op een hoek van een straat tegen de grond geslagen, waarna drie mannen trachtten de hevig schreeuwende en tegenstribbelende Rus naar een gereedstaande auto te brengen.

Het geschreeuw trok de aandacht van voorbijgangers, die zich onmiddellijk in de strijd mengden. Hierop vluchtten de drie mannen. Later bleek de auto toe te behoren aan de Russische ambassade in de Zweedse hoofdstad.

Van deze dienst bevinden zich binnen het consulaat doorgaans officieren van de KR-lijn en van de N-lijn^{x)}. Bij grotere consulaten met veel medewerkers treffen we ook wel de in vorige kwartaaloverzichten genoemde PR-lijn en X-lijn aan^{x)}.

De taak van de KR-lijn is primair het toezicht op de eigen Sovjet-gemeenschap in het gastland en de beveiliging van deze gemeenschap tegen de inlichtingen-en veiligheidsdienst in het gastland. De KR-lijn heeft tevens de taak die dienst zo mogelijk te penetreren. Voor het toezicht op de eigen gemeenschap is in het bijzonder de tot deze KR-lijn behorende SK-officier^{x)} verantwoordelijk. Als er grote belangen op het spel staan schroomt men niet om doortastende maatregelen te nemen, zoals ontvoeringen van Russen, die in het Westen willen blijven.

De KR-lijn heeft in landen met een groot emigrantenbestand soms een speciale inlichtingenofficier voor die categorie beschikbaar, de zogenaamde EM-officier^{x)}.

Ook het afluisteren van de verbindingen, gebruikt door de veiligheidsdiensten van het gastland, behoort tot de taak van deze lijn.

De N-lijn^{x)} is meestal de lijn met het minste personeel in een KGB-rezidentura.

STOCKHOLM — (ANP) — De Zweedse regering heeft aan de Sovjet-Unie gevraagd haar Vice-consul in Stockholm terug te roepen, omdat hij zich zou hebben bezig gehouden met illegale werkzaamheden die niet stroken met zijn status.

Volgens het dagblad Dagens Nyheter was de Vice-consul Albert Liepa, binnengedrongen in Letse ballingenkringen in Zweden om inlichtingen in te winnen over oppositie tegen de Sovjet-autoriteiten in de republiek Letland.

-
- x) KR-lijn : belast met contra-inlichtingenwerk
SK-officier: (SK= Sovjet-Kolonie) tot de KR-lijn behorend inlichtingen-officier, speciaal belast met contrôle op de Sovjet-gemeenschap.
EM-officier: Een eveneens tot de KR-lijn behorend inlichtingen-officier belast met de contrôle op emigranten.
PR-lijn : belast met het verzamelen van algemene inlichtingen, in het bijzonder op politiek terrein.
X-lijn : belast met het verzamelen van inlichtingen op het terrein van de wetenschap en techniek.
N-lijn : belast met het verzamelen van documenten, welke gebruikt kunnen worden voor illegals en belast met support aan illegals.
N= Nelegal, het Russische woord voor "illegaal"

Deze lijn verricht de werkzaamheden, die verband houden met door het KGB ontplooide of nog te ontplooiën activiteiten van zogenaamde "illegalen" in het gastland. Deze illegalen onderhouden geen verbinding met de Sovjet-vertegenwoordigingen in het gastland en zijn veelal in het bezit van valse personalia en valse papieren.

In de verklaring wordt gezegd, dat de twee mannen, van wie er een werkzaam was bij de Verenigde Naties in Genève en de andere op Sovjet-consulaats-generaal in dezelfde stad, waren betrappt bij het vergaren van inlichtingen uit niet voor buitenstaanders toegankelijke bevolkingsregisters.

De taak van de N-lijn officier is voor een deel het zich verschaffen van zoveel mogelijk echte documenten en dergelijke die in de toekomst door illegalen, die zich in het Westen willen vestigen, kunnen worden gebruikt.

Verder is zijn taak - waar nodig - de illegalen van geld, communicatiemiddelen en dergelijke te voorzien.

Aangezien hij en de desbetreffende "illegal" elkaar in de meeste gevallen niet kennen en ook niet mogen kennen, geschiedt deze bevoorrading via een met veel waarborgen omgeven procedure, waarbij zogenaamde dode brievenbussen een rol spelen.

b. Het GRU binnen het consulaat

Ook het GRU, de militaire inlichtingendienst, maakt gebruik van het consulaat. De grote havensteden waar in het Westen in het algemeen de werkelijke Sovjet-consulaten zijn gevestigd, zoals Genua, Marseille, Antwerpen, Hamburg, Gothenburg, New York en San Francisco, zijn zeker in militair opzicht interessant.

Op het belang van een consulaatsgebouw voor het afluisteren van radioverkeer - ook in militair opzicht belangrijk - werd reeds gewezen.

DEN HAAG — De Russische diplomaat Alexander F. Konoval, die naar Moskou is teruggestuurd, na te zijn betrappt op militaire spionage, was voorbestemd de eerste Russische consul in Rotterdam te worden.

Konoval kreeg de opdracht terug te keren van zijn ambassadeur Beletsky, na een duidelijke wenk van het ministerie van buitenlandse zaken in Den Haag.

In sommige GRU-rezidentura's komt een inlichtingen-officier voor vergelijkbaar met de officier van de N-lijn van het KGB. Deze officier wordt bij het GRU gewoonlijk aangeduid als Illegal Support Officer.

De ten behoeve van het GRU werkende illegalen - die dus ook geen rechtstreekse contacten met Sovjet-vertegenwoordigingen onderhouden - zijn zeker zo gevaarlijk te achten als hun voor het KGB werkende collegae. Voor de illegalen van het GRU kan immers een militaire taak weggelegd zijn in tijd van oorlog of dreiging daarvan.

4. Sovjet-consulaten buiten Nederland

Vóór de jaren zestig had de Sovjet Unie met betrekkelijk weinig landen in het Westen consulaire verdragen, op grond waarvan in die landen werkelijke consulaten waren gevestigd. Na het aanknopen van de diplomatieke betrekkingen tussen de Verenigde Staten en de Sovjet Unie werden in 1934 Sovjet-consulaten geopend in New York en San Francisco, waarna in 1941 het Amerikaanse consulaat in Leningrad werd gevestigd.

Aan deze consulaire relatie kwam in 1948 een abrupt einde, naar aanleiding van een incident, als gevolg waarvan de Sovjet-consul-generaal in de USA het land moest verlaten. De Sovjet Unie sloot toen uit protest haar consulaten in de USA.

In 1964 werd opnieuw een consulaire accoord gesloten tussen de USSR en de Verenigde Staten met als resultaat consulaten te Leningrad en San Francisco.

Andere landen buiten Europa, waar Sovjet-consulaten bestaan, zijn ondermeer Japan, India en met de Sovjet Unie bevriende landen zoals Cuba, Noord-Korea en Vietnam.

Wat Europa betreft heeft de USSR consulaire overeenkomsten gesloten met alle communistisch geregeerde landen, alsmede met Finland en Oostenrijk. In Zwitserland (Genève) is in verband met de daar gevestigde internationale organisaties eveneens een Sovjet-consulaat gevestigd.

The staff strength of the Soviet Consulate in Calcutta exceeds 150 (all Soviet citizens) including sweepers, gardeners etc. No Indians are employed. In contrast, the U.S. consulate has only 7 U.S. citizens and all the other consulate staff in Calcutta together add up to less than 50.

In de zestiger jaren begon de Sovjet Unie een soort consulaire offensief, hetwelk er op gericht was vaste voet te krijgen in belangrijke havensteden in West- en Noord-Europa.

Men heeft met dat offensief redelijke successen geboekt. Met diverse landen werden consulaire overeenkomsten gesloten, doch niet in alle gevallen werden daarna ook consulaten geopend.

De besprekingen, die hiervoor nog nodig waren, kwamen niet steeds op gang of leidden niet tot resultaat.

Een factor van belang is, dat verschillende landen slechts matig geïnteresseerd zijn in de Sovjet-tegenprestatie, te weten de toestemming om een consulaat te openen in Leningrad of Odessa. Er is voor de meeste landen geen of nauwelijks behoefte aan een consulaat in die steden, gezien de geringe economische armlag welke men op handelsgebied binnen de Sovjet Unie krijgt. Het voordeel bestaat dus vrijwel geheel aan de kant van de Sovjet Unie.

Toch hebben de Sovjets in de jaren zestig en zeventig een reeks van consulaten in de belangrijke havensteden van het Westen weten te vormen. Van Noord naar Zuid zijn de belangrijkste: Gothenburg, Hamburg, Antwerpen, Marseille en Genua.

Dat de Russische inlichtingendiensten vanuit deze consulaten spionage-activiteiten ontplooiën, blijkt ondermeer uit de lange rij van Russische consulaire medewerkers, die gedurende de laatste jaren door de regeringen van de Westerse landen zijn uitgewezen. Ook wat Nederland betreft was dit het geval.

Das schwedische Aussenministerium hat dem Botschafter Moskaus am Freitag mitgeteilt, dass zwei sowjetische Diplomaten zu Personae non gratae erklärt worden seien und das Land so rasch als möglich zu verlassen hätten. Die beiden Diplomaten sind (Konsul) Juri Averine vom sowjetischen Generalkonsulat in Göteborg und der Stellvertretende Militärattaché der Stockholmer Botschaft, Oberstleutnant Pjotr Skiroki.

En France, la dernière expulsion de Soviétiques remonte à trois ans. Le 9 février 1966, M. Coomans Truquet, en poste au Consulat général d'U.R.S.S., avait été expulsé pour avoir été trouvé en possession de plans de l'avion de combat français Mirage 2000. Deux semaines plus tard, un deuxième consul soviétique en poste à Marseille, M. Vlasov, avait été amené à quitter le territoire français.

Zo werden in 1980 en in 1983 medewerkers van de consulaire afdeling van de Russische ambassade te Den Haag persona non grata verklaard.

Russen blijven hameren op consulaat in Rotterdam

Door de vestiging van een Russisch consulaat in Rotterdam zouden deze spionage-activiteiten alleen nog maar toenemen. Het spreekt voor zichzelf dat dit veiligheidsaspect zwaar gewogen heeft toen de Nederlandse regering begin 1983 besloot de Russen geen consulaat in Rotterdam toe te staan.

Trouw, 1-7-'83/(6)

= = =

Zwitserland zet Rus het land uit

BERN (Reuter, AFP) - Zwitserland heeft gisteren de Russische Vice-consul Wladislaw Istumin het land uitgezet, omdat hij zich zou hebben beziggehouden met spionageactiviteiten.

II. ANTI-DEMOCRATISCHE STROMINGEN

DE ONAFHANKELIJKE VREDESBEWEGING IN HONGARIJE

In Hongarije is een nieuw vredesactivisme op gang gekomen dat buiten de officiële structuren om vorm aanneemt en zich daarmee onttrekt aan de greep van het partijregime. Het betreft hier echter (nog) niet een echte vredesbeweging in de zin van een massale en eensgezinde organisatie, maar een soort basisbeweging van enkele kleine, losstaande groepen die onderling weinig verband vertonen. Hoewel hun activiteiten overschaduwd worden door die van de officiële, door de CP geleide Hongaarse Vredesraad, houden ze een voor Oosteuropese begrippen toch opmerkelijke ontwikkeling in, temeer nu sinds kort een van die groepen, de Vredesgroep voor Dialoog, door de Hongaarse overheid openlijk getolereerd lijkt te worden. Tegelijkertijd blijft het regime zich echter onverkort hard opstellen tegenover personen en groeperingen, die op grond van religieuze overwegingen een eigen pacifistische koers wensen te volgen. Omdat dergelijke spontane bewegingen aan de basis principieel inbreuk maken op het gesloten maatschappijmodel in het Sowjetblok, proberen de regimes aldaar ze altijd zo snel mogelijk onder controle te krijgen, hetzij door harde repressie, hetzij door geleidelijke inkapseling. De strategie van de Hongaarse overheid met betrekking tot de onafhankelijke vredesgroepen lijkt een tweeledig doel na te streven, namelijk enerzijds door een heftige campagne tegen het religieuze vredesactivisme steun te betuigen aan de "vredespolitiek" van de Sowjet-Unie en anderzijds door een tolerante opstelling tegenover de Vredesgroep voor Dialoog niet al te zeer de goodwill te verliezen bij het eigen publiek en evenmin bij het sympathiserende vredeskamp in de westerse wereld.

De Vredesgroep voor Dialoog

Medio 1982 ontstond aan de universiteit van Budapest de onafhankelijke Vredesgroep voor Dialoog, die zich heel nadrukkelijk niet oppositio- neel wenste op te stellen, maar binnen het raam van de wet wilde blijven en zelfs samenwerking zocht met de door de CP geleide Hongaarse Nationale Vredesraad. De autoriteiten gedoogden het optreden van deze spontane bewe- ging, waarvan een delegatie zelfs in november 1982 door Politburolid en Cultuurminister Gyorgy ACZEL in audiëntie werd ontvangen.

Twee weken later kreeg de Vredesgroep voor Dialoog toestemming om in het gebouw van de officiële Vredesraad een vergadering te beleggen, waarop zo'n vierhonderd belangstellenden aanwezig waren.

Toen de Vredesraad op 7 mei jl. in Budapest een vredesdemonstratie organiseerde, waaraan naar schatting 10.000 Hongaren deelnamen, sloten zich - kennelijk met toestemming van de autoriteiten - ongeveer 450 leden van de Dialooggroep bij de stoet aan met eigen leuzen als "Alle Kernwapens Europa UIT" en "Wij willen leven, werken en beminnen in 1993". Na afloop van de demonstratie belegde de groep een wanordelijke bijeenkomst, die door de deelnemers werd bestempeld als "sterf-in". Dit was de eerste keer dat in Hongarije een onafhankelijke vredesgroepering publiekelijk en ongehinderd eigen activiteiten kon ontwikkelen tijdens een door de officiële Vredesraad gehouden demonstratie. De Vredesgroep voor Dialoog bestaat voor het grootste deel uit jonge academici, studenten en kunstenaars. De vaste kern wordt gevormd door vijftien à twintig personen, met daaromheen enkele honderden sympathisanten. Als symbool dragen de leden van de groepering een speldje, waarop tegen de achtergrond van de Hongaarse vlag twee ineengeslagen handen te zien zijn. Voornaamste woordvoerder is de jonge schrijver en vredesactivist Ferenc KOSZEGI.

De doelstellingen van de Vredesgroep voor Dialoog zijn vooral gericht op een poging de Koude-Oorlog-mentaliteit en het blokken te doorbreken. Naar de mening van "Dialoog" maakt het bij de huidige stand van de Kernbewapening niet meer uit welke grootmacht of machtsblok verantwoordelijk is voor de wapenwedloop. Men gelooft daarom meer in een dialoog tussen volkeren dan tussen regeringen. De Vredesgroep roept op tot verwijdering van alle kernwapens uit geheel Europa en propageert de vervanging van offensieve wapensystemen door defensieve. Zo stelt men voor zowel in Oost als West alle tanks te vernietigen en in te ruilen voor anti-tankwapens. Een ander doel is om in geheel Europa een netwerk van Dialooggroepen tot stand te brengen die moeten proberen door onderling overleg en begrip het Europese culturele erfgoed veilig te stellen. Aan dit streven lijkt een zeker



anti-Amerikaanse sentiment niet vreemd te zijn. Tenslotte benadrukt "Dialogo" dat het voor een ieder - ongeacht politieke, religieuze of culturele achtergrond - van levensbelang is zich actief te verzetten tegen elke dreiging van militaire confrontatie, onverschillig of die nu conventioneel of nucleair van aard zou zijn.

De Vredesgroep voor Dialogo staat nog in de kinderschoenen. Dat geldt niet alleen haar omvang en organisatie, maar ook haar kennis en informatiepositie. Waarschijnlijk heeft men wel voldoende gegevens over de westerse bewapening dankzij de regelmatige en uitvoerige publicaties in de officiële Hongaarse persorganen daarover. Veel moeilijker weet men echter te achterhalen hoe het is gesteld met de bewapening in Oost-Europa zelf. Ook is er nauwelijks ervaring en literatuur, die men bij het ontwikkelen van actiestrategieën zou kunnen gebruiken. Contacten met gelijkgestemde westerse vredesgroeperingen zijn totnutoe spaarzaam en bovendien leent de geheel eigen situatie in Hongarije zich niet voor het klakkeloos overnemen van in het Westen uitgedachte actiemodellen.

Vooralsnog handelt de Vredesgroep voor Dialogo zeer behoedzaam en tracht zij haar doelstellingen zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met die van de officiële Hongaarse Vredesraad. Tijdens de hiervoor reeds genoemde bijeenkomst in het gebouw van de Vredesraad werd door verschillende sprekers benadrukt dat "Dialogo" geen tegenstander is van de officiële Vredesraad, maar juist een aanvulling erop, die de actuele wensen van de massa wil overbrengen aan die Raad. Hiermee werd uiteraard het bedekte verwijt gemaakt dat de communistische vredesorganisatie erkennelijk niet in de eerste plaats op uit is een hechte basis in de bevolking te verwerven, maar meer aandacht heeft voor de wensen van de Hongaarse CP-leiding.

De bekende Britse vredesactivist E.P. TH , lid van de organisatie European Nuclear Disarmament (END) waarschuwde de Vredesgroep voor Dialogo tijdens een recent bezoek aan Budapest om vooral werkelijk onafhankelijk te blijven. Dat wil zeggen, dat zij er niet slechts voor moet waken ingekapseld te worden door de officiële Hongaarse Vredesraad, maar vooral ook

de nodige afstand dient te bewaren van de "politieke oppositie", aangezien contacten met dissidenten ongetwijfeld negatieve consequenties tot gevolg zouden hebben.^{κ)} Van Nederlandse zijde, tenslotte, zijn er contacten geweest tussen het IKV en de Vredesgroep voor Dialoog. Deze contacten kwamen tot stand via Britse vredesgroepen en resulteerden uiteindelijk eind vorig jaar in een bezoek van IKV-secretaris M.J. FABER aan Budapest. In een interview met de Volkskrant van 13 december 1982 deelde deze na zijn terugkeer mede, dat hij zijn bezoek aan de Hongaarse hoofdstad als bijzonder positief had ervaren. Naast gesprekken met leden van "Dialoog" had hij overigens ook een onderhoud met vertegenwoordigers van de Hongaarse Vredesraad. Volgens de IKV-secretaris realiseert het Hongaarse regime zich, dat er ook in Hongarije nieuwe ontwikkelingen gaande zijn in het denken over de vrede; daarom tracht het de officiële vredesstrategie daaraan zoveel mogelijk aan te passen. Hij tekende daarbij overigens wel aan dat de door de CP gecontroleerde Vredesraad in Hongarije relatief meer armslag heeft dan de officiële "vredesraden" in de andere Oostbloklanden. Als voorbeeld van aanpassing noemde hij het feit dat de leiding van de Hongaarse Vredesraad medio 1982 sterk werd verjongd.

Het valt nog niet te voorspellen hoe de Vredesgroep voor Dialoog zich in de toekomst zal ontwikkelen. Vast staat slechts, dat in Hongarije een onafhankelijke vredesgroepering van de autoriteiten momenteel enige speelruimte heeft gekregen om eigen activiteiten te ontplooiën. Hoe groot die speelruimte is, moet de toekomst leren. Gezien de kennelijk soepeler opstelling van het Hongaarse regime mag men verwachten dat de marges voor een eigen beleid van zowel de Vredesraad als de Vredesgroep voor Dialoog navenant zullen zijn.

Het moeilijke dilemma voor de Vredesgroep voor Dialoog is dat zij bij te grote meegaandheid de kans riskeert op den duur geheel door de officiële Vredesraad te worden opgeslokt, maar bij te nadrukkelijke profilering het gevaar loopt steeds meer in haar activiteiten te worden gefrustreerd. Overigens is het voor de Hongaarse overheid weinig aantrekkelijk

κ)

The Guardian, 25 oktober 1982.

over te gaan tot een verbod op de Dialooggroep, omdat daarmee een goed stuk goodwill in het Westen dreigt verloren te gaan en mogelijk zelfs een bruggehoofd naar de vredesbeweging daar.

De Anti-kernwapen Campagne Groep (ANC)

Ongeveer een jaar voor het ontstaan van de Vredesgroep voor Dialoog kwam in Hongarije de Anti-kernwapen Campagne Groep (ANC) van de grond, een eveneens kleine groepering, die vooral populariteit geniet bij middelbare scholieren. Geschat wordt dat de ANC zo'n 100 tot 150 leden telt. Eerste doelstelling van de groepering is het streven naar de afschaffing van alle kernwapens. Op langere termijn wil men ook de vernietiging van alle conventionele wapensystemen.^{*)}

Reeds korte tijd na de oprichting van de ANC ontstonden er onder de leden problemen over de vraag hoe men eigenlijk te werk moest gaan. Deze moeilijkheden leidden ertoe, dat de groep eind 1982 uiteenviel in drie sub-groepjes. Eén ervan zou samenwerking gezocht hebben met de (verjongde) officiële Hongaarse Vredesraad. Daartegenover staat een aantal jongeren die hier geen heil in zien uit vrees ingekapseld te worden. En tenslotte is er de groep, die eigenlijk niet goed weet wat ze wil en daarom een soort tussenpositie inneemt.

Opmerkelijk is dat ook de ANC tot dusver weinig tegenwerking van het Hongaarse regime heeft ondervonden. Wellicht zijn de autoriteiten van mening, dat het onderling gekrakeel in de groep vanzelf wel tot opheffing ervan zal leiden, zonder dat zijzelf vanuit het Westen van repressie beschuldigd kunnen worden. Het regime zou wel eens gelijk kunnen hebben, omdat de ANC-jongeren te weinig ervaring lijken te hebben om hun interne problemen te kunnen overwinnen.

De religieuze basisbeweging

Een derde stroming in de onafhankelijke Hongaarse vredesbeweging tekent zich af in kringen van de roomskatholieke gemeenschap in Hongarije. Reeds aan het eind van de jaren veertig ontstonden binnen katholieke

*)

Hervormd Nederland, 4 december 1982.

parochies "basisgemeenschappen", een soort discussiegroepjes van gelovigen, die zich niet konden identificeren met de regime-vriendelijke koers van het Hongaarse episcopaat. In de loop der jaren ontstonden verspreid over heel het land enkele honderden "basisgemeenschappen" met elk een ledental van tussen de tien en dertig. Het is geen streng geleide of strak georganiseerde beweging, al bestaan er onderlinge contacten en vindt er uitwisseling plaats van - vooral pacifistische - literatuur.

Kenmerkend voor deze "basisbeweging" is de nadruk op de persoonlijke overtuiging en de concrete consequenties daarvan voor het persoonlijk handelen. Men is van oordeel dat de kerk als instituut daar veel te weinig aandacht aan besteedt. Daarom zoeken de leden elkaar buiten de kerkdiensten op in huisgroepen, waarin men - dikwijls onder leiding van een priester - discussieert. Voorzover bekend bestaat er geen uniforme theologische lijn in de "basisbeweging", maar is er sprake van allerlei stromingen. Sommige daarvan keren zich vooral tegen de militaire dienstplicht en propageren alternatieven voor het dragen van de wapenrok. Andere groepjes houden zich weer meer in het bijzonder bezig met de kernwapenproblematiek.

Een van de voornaamste leiders in de "basisbeweging" was de priester Gyorgy B , die vanwege zijn pacifistische uitspraken door zijn Piaristische orde disciplinair gestraft is en zich thans nog slechts met liturgische aangelegenheden mag bezighouden. B 's ideeën - die in de "basisbeweging" de meeste aanhang hebben - zijn gebaseerd op evangelische radicaliteit, waarbij de nadruk ligt op consequente navolging van Christus. In de persoonlijke levenssfeer betekent dit eenvoud, gemeenschapszin en geweldloosheid. Een aantal "basisgroepen" stelt de geweldloosheid centraal, hetgeen gestalte krijgt in bezinning op militaire dienstplicht en dienstweigering. Daarbij gaat het niet om de politieke, maar om de persoonlijk-ethische motivering. Verscheidene jongeren uit de "basisbeweging" hebben vanaf het eind van de jaren zeventig dan ook daadwerkelijk geweigerd militaire dienst te doen en werden daarom veroordeeld tot gevangenisstraffen variërend van anderhalf tot drie jaar.^{*)}

*)

Hongarije kent geen wettelijke mogelijkheid voor dienstweigering of vervangende dienstplicht.

De dienstweigeraars beroepen zich op religieuze gewetensbezwaren en wijzen op de tegenspraak in de Hongaarse grondwet, die enerzijds vrijheid van geweten garandeert, maar aan de andere kant militaire dienstplicht oplegt.

Uit verschillende publicaties in de Hongaarse media kan opgemaakt worden, dat de Hongaarse overheid vooral fel gekant is tegen de pacifistische elementen in de "basisbeweging". In november 1982 lanceerde de voorzitter van het staatsbureau voor kerkelijke aangelegenheden, Imre M. een frontale aanval op de "beweging".^{x)} M stelde dat "bepaalde geestelijken en leken" onder invloed van imperialistische propaganda trachten hun "vijandige gevoelens tegenover de socialistische maatschappij" tot uitdrukking te brengen door op eenzijdige wijze met misleidende bijbelteksten jonge mensen te bewegen hun (militaire) plicht jegens het vaderland te verzaken.

Ook de houding van de leiding van de rooms-katholieke kerk in Hongarij getuigt van een harde opstelling tegenover de "basisbeweging". Zo noemde de rooms-katholieke priester L. dienstweigeraars "misleiders en misleiden" die ongevoelig en blind voorbijgaan aan de lessen van het verleden. En in een rede op 6 september 1981 uitte hij zijn ongenoegen over het feit dat sommige priesters dienstplichtige jongeren aansporen tot dienstweigering. Het katholieke weekblad Uj Ember bestempelde dienstweigeraars zelfs als vijanden van de katholieke kerk en van het Hongaarse volk.

Conclusie

De strategie van het Hongaarse regime met betrekking tot de nogal gefragmenteerde onafhankelijke vredesgroeperingen in het land lijkt voornog tweeledig. De felle perscampagne tegen vooral het pacifistische denken in de "basisbeweging" kan gezien worden als een steunbetuiging van het regime aan de buitenlandse politiek van de Sovjet Unie. De tolerante opstelling tegenover de Vredesgroep voor Dialoog zou men kunnen beschouwen als een poging om het westerse vredeskamp op zijn minst niet van zich af te stoten.

x)

Evangelikus Elet, 17 november 1982.

ONTWIKKELINGEN IN DE ORTHODOXIE SINDS HET LAATSTE CPN-CONGRES

De orthodoxe communisten zijn direct na het voor hen zo teleurstellend verlopen 28ste partijcongres van de CPN, waarop vrijwel géén van de door hen ingediende voorstellen een meerderheid haalde, aan het werk gegaan om het aangetaste communistische karakter van de partij te herstellen. Om krachtadiger te kunnen optreden besloten zij zich formeel te organiseren in het HORIZONTAL OVERLEG van COMMUNISTEN (HOC). Met klem werd er door hen op gewezen, dat dit geen poging tot polarisatie was, maar een noodzaak om de eenheid in de partij te bewaren en te voorkomen dat de partij zich zou vervreemden van de achterban, waaraan ze al die jaren haar bestaan te danken had gehad, de arbeidersklasse. De vernieuwingsgezinde partijgenoten, veelal uit studentenkringen en uit de zogenaamde zachte sector afkomstig, wensten niet meer de hoogste prioriteit toe te kennen aan de klassenstrijd, maar verlangden dat de partij zich met dezelfde energie zou inzetten voor tijdverschijnselen als vrouwenbevrijding, milieubescherming en homo-emanipatie. Dat had tot gevolg, dat met name de wat oudere partijgenoten zich niet meer thuis voelden in de partij die ze hadden helpen opbouwen.

De voornaamste doelen die het HOC zich stelt zijn:

- zorgen voor een ideologische opklaring.

Vanaf het begin van de zeventiger jaren is het met de politieke en ideologische scholing van de vele nieuwe jonge leden bergafwaarts gegaan. Het gebrek aan marxistisch-leninistische kennis omtrent de ontwikkelingen in de maatschappij heeft volgens het HOC sterk bijgedragen aan de crisis in de partij.

**Strijd mee voor een
princiële en strijdbare
CPN!**

- meer aandacht besteden aan de problemen op sociaal-economisch terrein.

Juist in deze crisistijd met stagnerende economie en hoge werkloosheid zou de CPN haar strijdbare karakter moeten tonen en opkomen voor de belangen van de arbeidersklasse. In plaats daarvan komt het belangrijke agendapunt over crisisbestrijding en maatschappijvernieuwing op het

congres niet aan bod wegens tijdgebrek en wordt de discussie daarover verschoven naar een later te houden conferentie.

- mobiliseren van goede partijgenoten in een campagne om te voorkomen dat er nog meer leden bedanken voor partij en krant.

Als gevolg van de strubbelingen op het congres besloten vele nijvere partijgenoten met orthodoxe sympathieën hun activiteiten te verminderen. Het was juist deze groep traditionele communisten die het partij-apparaat draaiende hield en een groot deel van de werkzaamheden voor De Waarheid op zich nam. Samen met de afnemende inzet daalde ook de bereidheid tot afdracht van contributies en steun aan de diverse financiële campagnes, zodat het naakte voortbestaan van partij en krant aan een zijden draad kwam te hangen.



- het leveren van een duidelijke inbreng aan de discussie rond het nieuwe ontwerpbeginselfprogramma.

Het ontwerp, dat ex-CPN-voorzitter HOEKSTRA eind 1981 presenteerde met het doel daarover een buitengewoon partijcongres in het voorjaar van 1984 een beslissing te laten nemen, heeft volgens het HOC teveel afstand genomen van een aantal fundamentele communistische beginselen als de voorhoederol, de klassenstrijd en het democratisch-centralisme. Ten aanzien van het vraagstuk van de parlementaire democratie zou het ontwerpprogramma "een gevaarlijke neiging tot sociaaldemocratie" vertonen, terwijl volgens het HOC een analyse van de samenleving toch voldoende aanwijzingen levert voor de conclusie dat de kapitalistische overheersing slechts door een (al dan niet gewelddadige) socialistische

revolutie vernietigd kan worden. Daarom is er juist nu behoefte aan een programma dat inspireert tot strijd en gebaseerd is op het wetenschappelijk socialisme.

Om deze taken te verwezenlijken acht het HOC het noodzakelijk dat er door een zo groot mogelijke groep partijgenoten diepgaand van gedachten wordt gewisseld, aangezien de basisprincipes van de partij in het geding zijn. Toen men echter bij De Waarheid aanklopte om theoretische beschouwingen en discussiebijdragen gepubliceerd te krijgen werd men door de vernieuwingsgezinde redactie van die krant afgescheept: in het nieuwe concept van de krant paste geen gespierde communistentaal.

Het congres had met betrekking tot De Waarheid besloten dat gestreefd moest worden de krant te ontwikkelen tot een platform voor alle linkse, progressieve mensen: een groot leesbaar links blad. Toen de traditionele communisten in dit uur van de waarheid geen toegang kregen tot de krant, waarvoor ze zich altijd zoveel inspanningen hadden getroost, eisten ze van het partijbestuur het ontslag van hoofdredacteur SCHMIDT en zijn adjunct ETTY. Aan deze eis werd geen gehoor gegeven. Hoewel het nooit hardop werd uitgesproken heeft bij deze beslissing waarschijnlijk een grote rol gespeeld dat de partijleiding hoopte dat door een nieuwe, gematigde koers een groter lezerspubliek, en dus een grotere oplage, bereikt zou kunnen worden.

Daardoor zouden de exploitatietekorten van het noodlijdende bedrijf enigszins verminderd kunnen worden. In plaats van de koers van de krant in marxistisch-leninistische richting te verleggen, ging de redactie er echter toe over vertegenwoordigers van niet-communistische stromingen en van minderheden een eigen column aan te bieden.

De redactie van het CPN-kaderblad Politiek en Cultuur besloot op haar beurt geen artikelen van de hand van horizontalen te plaatsen, zodat het HOC zich genoodzaakt zag zelf een bulletin uit te gaan geven: vanaf februari verschijnt maandelijks "Manifest".

Maandelijks bulletin van het Horizontaal Overleg van Communisten

voor ontwikkeling en toepassing van marxisme-leninisme

hoc

MANIFEST



Postbus 15388, 1001 MJ Amsterdam

Eindredactie: Tom Boekman en Piet van Kalken

Huidige stand van zaken

De vastberadenheid en het organisatietalent van de orthodoxen hebben inmiddels de eerste vruchten afgeworpen. Ze lijken te beschikken over een grotere weerstand en meer uithoudingsvermogen dan de vernieuwers, zodat de tijd in hun voordeel werkt. Op de op 16 april jl. gehouden conferentie over het uitgestelde congresagendapunt "Crisisbestrijding en maatschappij-vernieuwing" zijn de orthodoxen er door gedegen voorbereiding in geslaagd de discussie en stemmingen volledig te beheersen. Nadat het partijbestuur met haar door het HOC als "reformistisch" aangeduide koers een zware nederlaag had geleden, werd de sociaal-economische koers van de CPN ook werkelijk gewijzigd. De partijleiding startte een campagne voor het behoud van de minima, die echter weinig weerklank vond. Ook werd het standpunt ten aanzien van de arbeidstijdverkortung gewijzigd: verkorting van de arbeidstijd mag niet meer ten koste gaan van de lonen.

Voor wat betreft De Waarheid is de stemming in het partijbestuur ook aan het veranderen ten gunste van de horizontalen. Nadat twee redactrices - van wie er één tevens lid is van het partijbestuur - in interviews in Vrij Nederland en De Groene zich erg pessimistisch hadden uitgelaten over de toekomst van het communisme in Nederland, wilden met name de oudere vooraanstaande partijbestuurders zich niet langer op de vlakte houden. Uit een naar het NRC Handelsblad uitgelekt verslag van een partijbestuursvergadering over de koers van De Waarheid blijkt, dat vooral prominenten als Jaap WOLFF en Marcus BAKKER zich nijdig maakten over de gang van zaken en van de redactie eisten dat de krant in ieder geval de standpunten van de partijleiding ruim voldoende aandacht zou geven. Daarbij schermden ze met de bezitsverhoudingen ten aanzien van krant en bedrijven, die overduidelijk in het voordeel van de orthodoxe communisten uitvallen. Bovendien is het partijbestuur bij machte om de geldkraan dicht te draaien als De Waarheid zich niet voegt naar de eisen van de partij. Dan zal het met De Waarheid en haar in 1983 verwachte exploitatietekort van ca 1 miljoen gulden snel gedaan zijn.

Met name het feit dat Marcus BAKKER ten gunste van het orthodoxe communisme optreedt is interessant: onlangs werd hij namelijk gekozen tot voorzitter van een commissie uit het partijbestuur, die een nieuw ontwerp

voor een beginselprogramma moet maken. Het door HOEKSTRA geschreven ontwerp had zoveel kritiek ontmoet, dat het door het partijbestuur niet meer geschikt werd geacht als basisstuk voor de besluitvorming. Uit een aantal uitspraken van BAKKER valt af te leiden, dat hij zal streven naar een programma dat zal stoelen op de compromisloze basis van het marxisme-leninisme. Het is dan ook maar de vraag of de tekst van het nieuwe programma in augustus beschikbaar zal zijn, zoals is afgesproken. In elk geval zal het nieuwe stof geven tot felle discussie en zal de voorbereidings-tijd voor het programmacongres, dat volgens de oorspronkelijke opzet in februari 1984 zou moeten worden gehouden, wellicht te kort zijn.

Deze voor het orthodoxe kamp zo gunstige ontwikkelingen hebben er toe geleid, dat sommige delen van de partij zich stoutmoediger zijn gaan gedragen tegenover de partijleiding. Zo verklaarde de CPN-fractie en de afdeling van het Oost-Groningse Beerta zich niet langer verantwoordelijk te kunnen voelen voor de besluiten en het handelen van het partijbestuur. Spoedig wist Beerta zich gesteund door het districtsbestuur onder aanvoering van Fré MEIS.

Internationale verbindingen

Sinds het partijcongres zijn de internationale contacten van de CPN tot minimaal gereduceerd. Ook de zeer internationalistisch georiënteerde horizontalen knopen als groep geen contacten aan met buitenlandse communistische partijen, omdat zij op het standpunt staan dat zo iets een scheuring zou kunnen bevorderen en de communistische zaak daarom geen goed doet. Men neemt slechts op persoonlijke titel, of als vertegenwoordiger van "Manifest" deel aan buitenlandse conferenties. Het HOC is er van overtuigd dat alleen eenheid van optreden de Communistische Partij van Nederland kan behouden voor de politiek.

OOSTEUROPESE STEUNPUNTEN IN DE CHRISTELIJKE VREDESBEWEGING

Temidden van de grote en wijdgeschakeerde verzameling van vredesbewegingen zijn er een aantal, die bijzondere aandacht verdienen. Internationale, zich kerkelijk of christelijk noemende bewegingen als de Christelijke Vredesconferentie, Berliner Konferenz en Christenen voor het Socialisme oriënteren zich in hoofdzaak op de door de Wereld Vredesraad uitgedragen gedachten, die een regelrechte ondersteuning zijn van de buitenlandse politiek van de USSR.

Christelijke Vredesconferentie (CVC)

De Christelijke Vredesconferentie - oorspronkelijk Praagse Christelijke Vredesconferentie genoemd - werd in 1958 te Praag opgericht op initiatief van de Tsjechische Oecumenische Raad, teneinde wegen te vinden waarlangs Christenen een bijdrage konden leveren tot oplossing van internationale politieke problemen.

De CVC werd gecoacht door de internationale communistische mantelorganisatie Wereld Vredesraad (WVR). Behalve in geheel Oost-Europa werden ook afdelingen opgericht in de westerse en Derde-Wereldlanden. Hoewel de CVC de politiek van de Sowjet-Unie veelal steunde, ontstond er door de vele contacten tussen christenen en marxisten uit Oost en West toch een vorm van dialoog.

De onderdrukking van de Praagse Lente was er in 1968 echter de oorzaak van dat de CVC nog duidelijker een bijwagen van de Oostblok-expressie werd. Weliswaar veroordeelde de secretaris-Generaal van de CVC ONDRA nog wel de Russische inval in Tsjechoslowakije, maar de Oosteuropese CVC-afdelingen - met uitzondering van de Tsjechoslowaakse - verklaarden naar aanleiding daarvan prompt geen vertrouwen meer in hem te hebben. ONDRA trad daarop af. Voor de voorzitter van de CVC-Tsjechoslowakije HROMADKA was dit eveneens aanleiding zich uit de CVC terug te trekken. Verschillende Westeuropese afdelingen, diep teleurgesteld door het "verraad" van hun Oosteuropese tegenhangers, hieven zichzelf daarna op. Daardoor werd de invloed van het Oostblok bijna compleet en werd de CVC een willig instrument ter ondersteuning van de buitenlandse politiek van de USSR.

In de jaren zeventig herstelde de CVC zich enigszins van de "klap" van 1968. Zij ging zich onder haar nieuwe leiders steeds meer oriënteren op de Derde Wereld en zich bezighouden met de vredesproblematiek. Thans maken CVC-afdelingen uit ongeveer 70 landen deel uit van de organisatie. De huidige voorzitter is dr Karoly TOTH, bisschop van de Hongaarse Hervormde Kerk en lid van het Presidium van de Wereld Vredesraad.

CVC-Nederland

Ook de Nederlandse afdeling van de Praagse Christelijke Vredesconferentie besloot zich medio 1971 bij wijze van protest tegen de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije op te heffen. Kort daarop werd door tegenstanders van deze opheffing echter een nieuwe Nederlandse afdeling opgericht, die veel kleiner van omvang was en thans ongeveer 50 leden telt.

Gedurende de laatste jaren probeert de CVC-Nederland haar invloed uit te breiden, zowel in de vredesbeweging h.t.l. als door intensievere contacten met afdelingen van de CVC in andere landen. Zo onderhoudt de CVC-Nederland o.a. regelmatig contact met de zusterafdeling in de DDR. Jaarlijks wordt b.v. de "Regionalkonferenz" van de CVC in dat land bezocht, terwijl ook vrouwengroepen elkaar veelvuldig ontmoeten.

Voorts is mede op initiatief van de CVC-Nederland in 1981 het zgn. Landelijk Platform Oost-Europa opgericht, waarbij onder meer betrokken zijn: Kerk en Vrede, Hervormde Jeugdraad, Berliner Konferenz, Werkgroep Oost-Europa Projekten, Hendrik Kraemerhaus, Nederlandse Christen-Studenten Vereniging, de Basisbeweging en sommige IKV-kernen met DDR-contacten. Dit platform heeft regelmatig contact met Oost-Europa, in het bijzonder met de DDR. Het secretariaat ervan is gevestigd bij leden van de Kritische Gemeente IJmond. Deze groep van kritische christenen heeft al jaren contact met de Oostduitse gemeente Königswartha.

Vermeldenswaard is voorts dat onlangs door de Nederlandse CVC-leiding is besloten, dat alle contacten van de CVC-Nederland met Oostduitse organisaties moeten verlopen via de CVC in de DDR. Groepen en personen, die via de CVC willen reizen dienen te behoren tot christelijke kring en moeten bereid zijn tot contacten met "officiële" organisaties, zoals bv. de Vredesraad in de DDR.

De overige buitenlandse contacten van de CVC-Nederland liggen hoofdzakelijk in de Duitse Bondsrepubliek (waar regelmatig de "Regional-konferenzen" van de CVC aldaar worden bezocht) en in West-Berlijn, waar sprake is van een intensief contact met het Hendrik KRAEMERhuis.

Voorts bezoeken vertegenwoordigers van CVC-Nederland regelmatig internationale commissievergaderingen van de internationale organisatie, zoals die welke nog onlangs in Boedapest, Eisenach, Praag, Oost-Berlijn en Noordwijkerhout werden gehouden.

Medio 1979 traden de beweging Christenen voor het Socialisme (CvS) en de werkgroep Oost-Europa Projekten (WOEP) toe als collectief lid van de CVC-Nederland. Het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) was daartoe eveneens door de CVC uitgenodigd, maar weigerde beslist. Tenslotte is de CVC-Nederland vertegenwoordigd in het Nederlands Comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking (NCEVS) en vond in maart 1981 overleg plaats tussen CVC-vertegenwoordigers en het Oecumenisch Studie- en Actie Centrum voor Investerings (OSACI) over de conversie, dat wil zeggen de overschakeling van militaire naar civiele produktie.

Christenen voor het Socialisme (CvS)

De beweging Christenen voor het Socialisme werd ten tijde van de regering ALLENDE in 1971 in Chili opgericht door een groep priesters.

Zij breidde zich uit tot Midden-Amerika, Canada en bijna geheel West-Europa.

In Nederland vond de beweging aansluiting bij de Nederlandse Christen-Studenten Vereniging (NCSV) en verschillende andere groepen kritische christenen. In 1974 was de oprichting van de Nederlandse afdeling van de CvS een feit.

Tegen het eind van de jaren zeventig was CvS feitelijk getransformeerd tot een orthodox-communistische mantelorganisatie, die gezien de bestuurssamenstelling duidelijk in de greep was van de CPN.



Door de zogenaamde materialistische exegese, dat wil zeggen het verklaren van de bijbelse leer vanuit de economische ontwikkeling met de daaraan gepaard gaande economische machtsverhouding, probeert CvS de marxistisch-leninistische klassenstrijd te verbinden met de binnenkerkelijke verontrusting over zaken als bewapening, racisme en onderontwikkeling, die immers allemaal het gevolg heten te zijn van de kapitalistische structuren.

Sinds medio 1979 werpt de CvS zich daarnaast steeds meer op als een vredesbeweging en speelt zij een belangrijke rol bij de introductie van de acties van de vredesbeweging in de kerken, onder andere door activiteiten via de basisbeweging in de kerken en in lokale kernen van het IKV.

CvS heeft steeds getracht de activiteiten van de kerkelijke vredesbewegingen in de door haar gewenste richting te leiden, overigens niet steeds met succes. Wel zijn deze bewegingen zich de laatste jaren wat militanter gaan opstellen.

Berliner Konferenz (BK)

De Rooms-Katholieke tegenhanger van de CVC, de Berliner Konferenz Europäischer Katholiken (BK) werd in november 1964 te Oost-Berlijn opgericht. Zij beoogt katholieken uit Oost- en West Europa met elkaar in contact te brengen.

De BK wordt financieel gesteund door het zogenaamde Nationale Front in de DDR, waarin onder leiding van de SED onder andere politieke partijen, vakbonden en vrouwenorganisaties zijn verenigd. Zij legt evenals de CVC het accent van haar vredes-activiteiten op de ontwapening - i.c. van het westen - als voorwaarde voor vrede.

Door de sterke banden met het Oostduitse regime verlopen de contacten met het westen overigens moeizaam.

In Nederland heeft de BK weinig aanhang. Vrijwel alleen de Utrechtse theoloog Karl DERKSEN ontplooit activiteiten voor deze organisatie. Hij vertegenwoordigt de BK op nationale en internationale fora. Onlangs nog critiseerde hij de houding van het IKV ten opzichte van de officiële Oosteuropese vredesbewegingen en de steun die het IKV wenst te verlenen aan dissidente groepen in Oost-Europa. Net als de andere, betrekkelijk kleine christelijke groepen CVC en CvS ziet de BK in beïnvloeding van grote organisaties als IKV en Pax Christi een goede methode om haar opvattingen met betrekking tot de Oost-West-verhoudingen te verbreiden.

III. MINDERHEDEN - ACTIVISME - TERRORISME

ONTWIKKELINGEN IN DE SURINAAMSE GEMEENSCHAP IN NEDERLAND NA 8 DECEMBER 1982

Door de gewelddadige gebeurtenissen in Suriname op 8 december 1982 werd de Surinaamse gemeenschap in Nederland misschien wel het meest overrompeld.

Tijdens herdenkingsbijeenkomsten en manifestaties gaven de geschokte Surinamers allerwegen uiting aan hun afgrijzen van de onder verantwoordelijkheid van legerleider BOUTERSE uitgevoerde executies van prominente Surinaamse opposanten. Slechts enkele kleine, maar fanatieke groeperingen schaalden zich onvoorwaardelijk achter de legerleiding en het door haar geëntameerde revolutionaire proces.

Een grote meerderheid van de Surinamers in Nederland echter was van mening dat intimidatie en onderdrukking een afschuwelijk hoogtepunt hadden bereikt en gaf uitdrukking aan het verlangen naar terugkeer van de democratie in Suriname. Velen hanner zijn van oordeel, dat de realisatie van dit streven via politieke middelen dient te worden verwezenlijkt, maar enige kleine, radicale groepen hebben hierin weinig vertrouwen en staan primair - eventueel gewelddadige - actie voor.

Oppositie

Politiek-economisch

Een centrale rol in het politiek verzet vervult de Raad voor de Bevrijding van Suriname onder voorzitterschap van ex-president CHIN A SEN. Deze verbleef ten tijde van de executies in de Verenigde Staten, maar haastte zich kort daarna naar Nederland waar hij besprekingen begon met vertegenwoordigers van Surinaamse oppositionele groeperingen hier te lande. Deze besprekingen resulteerden op 8 januari jl. in de vorming van de Raad.

Besloten werd een presidium, een secretariaat en een kabinet samen te stellen, alle uit circa 5 personen bestaande. Tot het presidium trad onder meer toe de heer S , die tot 8 december 1982 buitengewoon gevolmachtigd ambassadeur van Suriname bij de Verenigde Naties was.

Het kabinet wordt gevormd door de voorzitters van de gevormde secties, Juridische, Politieke, Sociale, Financieel-Economische en Communicatie Zaken. Laatstgenoemde sectie dient de belangstelling voor het Surinaamse gebeuren in binnen- en buitenland levend te houden, terwijl de financieel-economische sectie de "fund-raising" tot taak heeft.

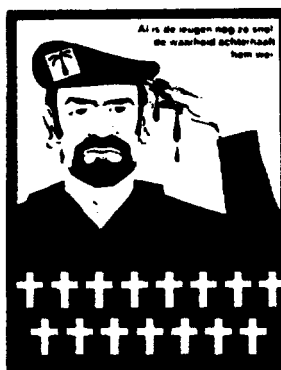
De Raad wordt gesteund door een aantal adviseurs, die in het kader van een studiecentrum alle opties van de Raad moeten onderzoeken, de militaire niet uitgesloten. Militaire actie wordt evenwel als laatste middel gezien om het beoogde doel te bereiken. Zolang deze keus voor de Raad niet onvermijdelijk is, zullen de verschillende activiteiten binnen de grenzen van de Nederlandse rechtsorde plaatsvinden, aangezien men steun en sympathie van (uit) Nederland nu en in de toekomst onontbeerlijk acht en zich daarvan afhankelijk weet.

Politiek verzet komt ook van de zijde van de Beweging van Suriname Links (BSL), medio '82 opgericht en trotskistisch georiënteerd. De BSL veroordeelt de moord op de 15 vooraanstaande Surinamers even krachtig als de Raad en is tevens van mening dat BOUTERSE moet verdwijnen, maar ziet geen heil in de methoden van de Raad die haars inziens zullen uitdraaien op een gewelddadige tegencoup in Suriname met de kans op slachtoffers onder de Surinaamse bevolking. Woordvoerder van de BSL is R.D.A. BABOERAM, broer van de op 8 december j.l. geëxecuteerde advocaat BABOERAM. Hij is bekend onder zijn journalisten-naam Sandew HIRA.

Militair

Naast de Raad voor de Bevrijding van Suriname en de BSL bestaan enkele groeperingen, die opteren voor een gewelddadige oplossing van het huidige Surinaamse probleem. In deze groepen bevinden zich oud-militairen van het Surinaamse leger, mensen die heftige wraakgevoelens koesteren tengevolge van het leed dat hun of hun familieleden door het regime-BOUTERSE is aangedaan, alsook Nederlanders met een Surinaamse achtergrond. Daarenboven duiken nogal wat malafide figuren op, die profijt proberen te trekken uit de situatie in Suriname.

a. In verband met de in Utrecht wonende van het Surinaamse leger '82 de aandacht. In samenwerking van het Nederlandse korps kelde BOTTSE serieuze militaire operatie in Suriname. Voering van deze plannen circa 200 personen met een nodig te hebben. Daartoe vingscampagne onder de dek-



militaire optie trok Roy BOTTSE, ex-luitenant al spoedig na 8 december werking met (ex-)leden commandotroepen ontwikkelen voor een militair Ten behoeve van de uitdachten BOTTSE c.s. militaire achtergrond startten zij een werkmantel "Andes Medical

Uit: Lalla Rookh.

Aid" (AMA), een instelling die pretendeerde zich bezig te houden met het transport van medicijnen naar de bevolking rond het Andes-gebergte. Wervingsadvertenties verschenen begin dit jaar in enkele landelijke dagbladen, waarin AMA jonge sterke mannen opriep om deel te nemen aan dergelijke medicijntransporten, die medio april 1983 zouden moeten plaatsvinden. Reflectanten dienden vervolgens een inlichtingenstaat in te vullen, waarin onder meer naar militaire achtergronden en fysieke gesteldheid werd geïnformeerd. Het uiteindelijke doel, recruten werven voor een militaire actie viel op het eerste gezicht niet uit de vragen op het formulier af te leiden. Deze inlichtingenstaten werden, vergezeld van een begeleidend schrijven, ongevraagd rechtstreeks toegezonden aan personen met een geschikte achtergrond, zoals ex-commando's. Op deze wijze hebben BOTTSE c.s. een kleine honderd personen kunnen selecteren; het streven om dit aantal uit te breiden tot 200 man lijkt echter niet het gewenste resultaat te hebben bereikt.

Ondanks de onmiskenbaar professionele aanpak van BOTTSE en zijn medestanders, geraakten hun activiteiten toch in de publiciteit. Een publicatie in de Volkskrant, waarin de dubieuze activiteiten van de AMA werden belicht, zorgde voor enige onrust bij BOTTSE en de zijnen, bracht enige vertraging te weeg, maar leidde niet tot afstel van de voornemens.

Divers personeel gevraagd — 10
Andes Medical Aid (AMA)
De AMA organiseert wederom dit jaar steunactiviteiten ten behoeve van de boerenbevolking rond het Andes-gebergte in Zuid-Amerika. Medio april zullen 4 medicijn-transportexpedities hun weg zoeken door dit moeilijke gebied. Op deze wijze brengen AMA-vrijwilligers hulpgoederen naar de bevolking rondom deze bergketen. De AMA is een a-politieke organisatie welke met behulp van diverse particulieren zonder tussenkomst van regeringen of andere politieke groeperingen haar goederen rechtstreeks aan de mensen aldaar verstrekt. Ter voorbereiding en uitvoering van deze 4 expedities zoekt AMA-Nederland contact met JONGE MANNEN welke voldoen aan de volgende eisen:
<ul style="list-style-type: none">- goed kunnen samenwerken met anderen.- leeftijd 19-24 jaar.- mentaal en fysiek sterk.- goede zwemvaardigheid.- bij voorkeur ongehuwd.- praktisch ingesteld.- minstens 6 weken beschikbaar.
De heen- en terugreis alsook de verzorging gedurende deze primitieve maar zeer boeiende expedities komen geheel ten koste van de AMA.
Bent u geïnteresseerd? Schrijf dan snel naar:
AMA-Nederland
Postbus 218
3720 AE Bithoven
U ontvangt dan z.s.m. ons aanmeldingsformulier.

Uit: Algemeen Dagblad 17/2/83.

b. Met betrekking tot de militaire oplossing voor het Surinaamse probleem heeft ook een samenwerkingsverband van het Actie Comité Herstel Democratie en de 8-december-Beweging uit Amsterdam enige betekenis gehad. Het Actie Comité Herstel Democratie is een radicale afsplitsing van de Stichting Democratie en Mensenrechten voor Surinamers onder leiding van mr R.L. JANKI, onder ARRON minister van landbouw in Suriname.

De 8-december-Beweging is een bundeling van oppositionele Surinaamse organisaties hier te lande, onder wie ook het voornoemde Actie Comité dat onder leiding van van E staat. Van E was eertijds een pleitbezorger voor het militaire bewind in Suriname, maar keerde zich na de gebeurtenissen van 8 december tegen BOUTERSE c.s.

De 8-december-Beweging en het Actie Comité kennen een politieke en militaire sectie. Vertegenwoordigers van laatstgenoemde sectie zijn lange tijd bezig geweest jonge mensen bijeen te brengen voor de uitvoering van militaire actie. Uit goed geïnformeerde kringen werd vernomen dat men een aantal buitenlandse huurlingen in Amsterdam enige tijd onderdak heeft geboden, maar vanwege geldgebrek voorlopig moest afzien van verdere activiteiten. Vermeld zij voorts, dat de bekende Andre HAAKMAT adviseur is van de 8-december-Beweging en goed op de hoogte is van de plannen die in en buiten de Raad voor de Bevrijding van Suriname worden beraamd.

c. Een ernstige bedreiging voor het militaire bewind in Suriname gaat uit van enkele in Amsterdam en omstreken woonachtige Hindoestaanse

Surinamers, vrijwel allen zakenlieden. Deze kapitaalkrachtige Surinamers met grote financiële belangen in hun geboorteland, blijken bereid een militaire onderneming te financieren, zulks in samenwerking met nog steeds in Suriname verblijvende zakenlieden. Gezamenlijk zijn zij in staat om vele honderdduizenden guldens voor een militaire operatie te fourneren.

Aanvankelijk wilde deze groep geen actie entameren zonder overleg met en instemming van de Raad voor de Bevrijding van Suriname. Daartoe werden vertegenwoordigers van de Raad geconsulteerd, met inbegrip van voorzitter CHIN A SEN. Deze besprekingen leidden niet tot overeenstemming, waarna men op eigen gelegenheid verder opereerde.

Omzichtig trachten deze Hindoestanen hun optie te verwezenlijken. Daartoe onderhouden zij nauw contact met een groep Surinamers, die getraind worden door een Nederlandse instructeur in vechtsporten.

De plannen van deze groep lijken in een uitvoerbaar stadium te zijn gekomen.

Ook deze groepering heeft contact gehad met de meergenoemde "groep-BOTTSE". Daarbij is de mogelijkheid van een bundeling der krachten aan de orde geweest, maar tot een daadwerkelijke samenwerking is men niet gekomen.

Pro-BOUTERSE-groepen

Als tegenhanger van de Raad voor de Bevrijding van Suriname werd op 2 januari jl. in Nijmegen de oprichting bekendgemaakt van de Liga voor Surinaamse Patriotten. Als woordvoerder treedt op Ludwich van MULIER, voorzitter van de Surinaamse vereniging "Wi Na Wan" te Nijmegen.

De Liga is grotendeels voortgekomen uit de Revolutionaire Beweging van Ondersteunende Surinaamse Organisaties in Nederland (REBOSON). Bij deze organisatie waren bij de oprichting in 1981 zeventien organisaties aangesloten. Na de executies van 8 december 1982 kalfde dit aantal af tot de helft. De belangrijkste animators in dit gezelschap zijn de Revolutionaire Volkspartij (RVP) ^{*)} en de Progressieve Arbeiders en Landbouwers Unie (PALU). ^{*)} De Liga is met actieve steun en op instigatie van de Surinaamse ambassade te Den Haag tot stand gekomen.

Naast de Liga opereert verder nog een Militanten Organisatie van Surinamers in Amsterdam (MOSA). Begin 1981 te Amsterdam opgericht, heeft MOSA thans afdelingen in Utrecht, Groningen, Arnhem, Rotterdam en Den Haag. MOSA zet zich vooral in voor hulpverlening aan drugsverslaafden en strijdt tegen de gevestigde Surinaamse Welzijnsstichtingen in Nederland. MOSA bestempelt deze organisaties als "bolwerken van de oude orde". Hoewel MOSA met harde acties heeft gedreigd tegenover tegenstanders van BOUTERSE, is het tot nu toe rustig gebleven. Overigens geldt voor deze kringen dat "verbaal geweld" lijkt te passen in het kader van intimidatie en daar voornog niet buiten treedt.

Resumerend kan gesteld worden, dat de pro-BOUTERSE-aanhangers in Nederland een relatief gezien kleine, maar harde kern vormen.

Prognose

De gebeurtenissen van 8 december jl. hebben ertoe geleid, dat vele Surinaamse organisaties hier te lande, die tot dan op basis van waardering

voor het zogenaamde revolutionaire proces BOUTERSE c.s. steunden, zich na de executies tegen de militaire machthebbers in Paramaribo keerden. Met groeperingen die van meet af aan stelling hadden genomen tegen het regiem-BOUTERSE, zochten deze organisaties een samenwerking, waarbij eerst de ideologische en later ook de persoonlijke geschillen (voorlopig) terzijde werden gesteld. Uit dit politieke spectrum van gematigd conservatief tot vooruitstrevend vormde zich een breed platform, dat in een latere fase steun gaf aan de vorming van de meergenoemde Raad voor de Bevrijding van Suriname.

Gelet op de verdeeldheid binnen de Surinaamse gemeenschap, waarvan het relatief grote aantal groeperingen een uitvloeisel is, mag deze bundeling van zowel rechtse als linkse krachten tegen het bewind van BOUTERSE en de zijnen een novum genoemd worden. Of en in hoeverre de samenwerking een duurzaam karakter zal hebben, moet de tijd leren. Daarbij zal veel afhangen van de overtuigingskracht van de voorzitter van de Raad, ex-president CHIN A SEN en de tastbare resultaten die de Raad op zeker ogenblik moet kunnen presenteren. Bovendien is, ondanks de voorkeur van de Raad voor politieke oplossingen, de hoop op een gewapende inval van buitenaf niet alleen in Suriname zelf, doch ook bij gewelddadige, oppositionele groeperingen hier te lande het gesprek van de dag.

De kwantitatief weliswaar kleine, maar niettemin invloedrijke pro-BOUTERSE groepering reageert op bovengenoemde ontwikkeling met intimidaties en bedreigingen, daarbij ondermeer inspelend op bij de tegenstanders levende angsten voor eventuele gevolgen van hun activiteiten voor hun familieleden in Suriname. Tot fysieke gewelddaden van enige betekenis is het tot nu toe echter niet gekomen. Slechts in één geval kwam het tot een handgemeen.

Ook dient te worden gewezen op de toenemende politisering van de Surinaamse welzijnsstichtingen hier te lande. Nogal wat leidende functionarissen van deze stichtingen profileren zich allengs als BOUTERSE-supporters, wat voor het welzijnswerk in de huidige omstandigheden negatieve consequenties heeft.

Van geheel andere aard zijn hardnekkige geruchten over de komst naar Nederland van Surinaamse "commando's" met het doel politieke tegenstanders van het bewind uit de weg te ruimen. Onduidelijke bezoeken van vertrouwelingen van de Surinaamse legerleider aan ons land werken deze geruchten in de hand. Of BOUTERSE zelf ooit tot dergelijke acties zal durven overgaan is hoogst twijfelachtig. De nationale en internationale implicaties daarvan zijn immers nauwelijks te overzien.

Het officiële standpunt van de Raad voor de Bevrijding van Suriname is, dat militaire activiteiten tegen het bewind-BOUTERSE niet vanaf het Nederlandse grondgebied dienen te worden georganiseerd. Dit laat onverlet, dat leden van de Raad buiten onze grenzen onverdroten steun proberen te vinden voor hun streven om het militaire bewind omver te werpen en naar het zich laat aanzien zijn enkele landen in het Caraïbisch gebied bereid hieraan steun te geven zodra een solide bevrijdingsplan kan worden gepresenteerd. In welke vorm deze hulp zal worden geboden is vooralsnog onduidelijk.

Op welke termijn een dergelijke actie - hetzij onder auspiciën van de Raad voor de Bevrijding, danwel zelfstandig uitgevoerd door een of meer van de eerder aangeduide gewelddadige, oppositionele groeperingen - zal worden uitgevoerd is op dit moment evenmin te voorspellen, ofschoon er zeker indicaties zijn dat sommige groepen de uitvoerende fase zijn genaderd. Tot slot zij opgemerkt, dat de wil tot bevrijding van Suriname van de huidige machthebbers bij zeer velen aanwezig is, terwijl de meeste remmende factoren, zoals gebrek aan financiële middelen, inmiddels weggenomen lijken te zijn.

"Mi Ma
nanga Mi Pa

è GO
faja
den
huurling!

die f Joe
ook toe tog?"



ANTI-HUURLINGEN PAMFLET
....Mijn ouders zullen de huurlingen neerschieten. Jouw ouders doen dat toch ook?..."

Uit: Elseviers Magazine dd. 28/5/83.

"DOE WAT '83": VOORBEELD VAN INTERNATIONALISERING VAN "DE BEWEGING"

Al geruime tijd vallen er tendensen te bespeuren die wijzen op internationalisering van "De Beweging". Als voorbeelden hiervan mogen gelden:

- *de lezingen en diavoorstellingen, die Amsterdamse krakers gaven in West-Berlijn om hun collegae de fijne kneepjes van het vak bij te brengen;*
- *de gemeenschappelijke acties tegen de kernenergiecentrale in Kalkar;*
- *de internationale anti-(kern)wapendemonstraties en grensoverschrijdende (vrouwen-)vredesmarsen.*

Na de samensmelting van stromingen als Anti-Kernenergie Beweging, Anti Militaristische Beweging en Krakersbeweging tot de "Beweging", was dit - gezien de gemeenschappelijke doelstellingen en modus operandi van deze "opposanten" - een te verwachten volgende stap in de ontwikkeling.

Een sprekend voorbeeld van internationalisering in deze sfeer bood het recente "Doe Wat '83"-festival te Hengelo (O.).

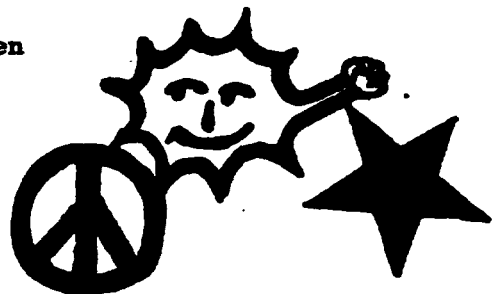
Dit sociaal protest-festival werd van 23 t/m 28 mei, in navolging van het in '81 in West-Berlijn gehouden "Tuwat"-evenement, georganiseerd door activisten in Hengelo.

Het doel van het festival was de overal in Europa door de onderscheidene overheden "gepakte" jongeren informatie, ervaringen en toekomstige plannen uit te laten wisselen. Hiertoe werden groeperingen met zeer diverse actieprogramma's en -ervaringen uitgenodigd.

De discussies zouden bevruchtend kunnen werken op de deelnemers.

De eerste contacten

De bekendheid met en het hebben van relaties in andere landen is - vanzelfsprekend - belangrijk. Deze relaties zijn soms in eerste aanzet van zakelijke aard en worden pas later persoonlijk; soms ook starten ze vanuit ontmoetingen bij vakanties e.d. Vanuit deze persoonlijke relaties start de betrokkenheid van buitenlanders bij het gebeuren in een bepaalde plaats of tegen een bepaald doel. Ook met betrekking tot Hengelo speelde dit soort relaties



- Diverse groeperingen werden uitgenodigd ...

duidelijk een rol. Er is ook nauwelijks een andere aanpak mogelijk omdat "De Beweging" niet geïnstitutionaliseerd of gestructureerd is, zodat men moeilijk "de" organisatie kan aanschrijven. Belangstelling voor gebeurtenissen als die in Hengelo wordt dan ook gewekt tijdens gesprekken, die eigenlijk een persoonlijk karakter dragen.

De aard van de uitgenodigde groeperingen

De contacten besloegen het hele spectrum van het actiewezen; vooral de kraakbeweging blijkt hierbij goed vertegenwoordigd te zijn. De diversiteit van groeperingen is in de ons omringende landen kennelijk even groot als hier te lande het geval is. Een greep uit de deelnemers aan "Doe Wat '83" maakt dit duidelijk. Aanwezig waren: werkelozen, etnische minderheden, "onderdrukte" vrouwen, kinderen, punkers, anti-militaristen, krakers, anti-munitietransportgroepen, sympathisanten van politieke gevangenen en de anti-kernenergiebeweging. Gemeen hebben ze alleen hun doelstelling,^{x)} hun principiële basis-autonome ideologie^{xx)} en hun (klasse-) vijand, de uitbuitende ondernemers.

De contacten kunnen ook niet worden onderverdeeld in geweldloos en gewelddadig: beide stromingen waren in Hengelo vertegenwoordigd.



- representant?

x) T.w.: een einde te maken aan vermeende misstanden in onze maatschappij d.m.v. geoorloofde en ongeoorloofde middelen ("deze rechtsorde is de onze niet").

xx) Basis-autonoom: Ideeën tot actie en het actiedoel zelf worden door de groep bepaald, zonder hierover met anderen te overleggen. Elk groepslid heeft hierbij (theoretisch) evenveel inbreng. De groep voert daarna de actie geheel zelfstandig uit.

De werving

De organisatie van "Doe Wat '83", die uit vertegenwoordigers van een groot aantal Nederlandse groeperingen bestond, schreef eerst vele bekenden en/of contactpersonen in het buitenland aan, waarbij de bedoeling van het festival werd geschetst en het programma in grote lijnen werd aangegeven. Deze mensen zorgden op hun beurt voor verdere werving en voor de verspreiding van de doelstellingen. Hierbij werd ook gebruik gemaakt van aanplakbiljetten, die samen met andere wervende geschriften in verscheidene talen werden uitgebracht. Deze aanplakbiljetten werden weer onder vele (sub-) culturele jongerencentra gedistribueerd. Bij al deze contacten waren de Duitsers duidelijk in de meerderheid, maar ook Belgen, Zwitsers en Denen werden benaderd. De volgende stap bestond uit een druk persoonlijk verkeer, waarbij men door de belangstellenden vooral om toezending van meer informatie werd verzocht en anderen zich - groepsgewijs - aanmeldden voor deelname. Diverse door de "subcultuur" geproduceerde landelijke en regionale bladen brachten artikelen en interviews, betrekking hebbende op "Doe Wat". Voorbeelden hiervan zijn "Bluf!" en de "Tageszeitung". Deze bladen stelden tijdens het festival ook journalisten beschikbaar voor het dagelijks verschijnende "Doe Wat"-krantje.

Een centrale voorlichtings-/wervingsvergadering in Oldenburg (Dld.) sloot de campagne tenslotte min of meer af.

Deelnemers en activiteiten

Van het verwachte grote aantal deelnemers aan "Doe Wat" (gesproken werd over tienduizenden, later over 3.500, 3.000 en 2.000) kwamen er slechts 1.500 opdagen. Dit is toch nog een grove schatting, omdat betrouw-

bare cijfers moeilijk te geven zijn i.v.m. het sterk wisselende aantal aanwezigen op de verschillende dagen. Een relatief groot aantal daarvan (+ 350) was van Westduitse herkomst. De aantallen Belgen, Zwitsers en Denen, die hooguit met enkele tientallen personen acte de présence gaven, steken hier schrill tegen af.

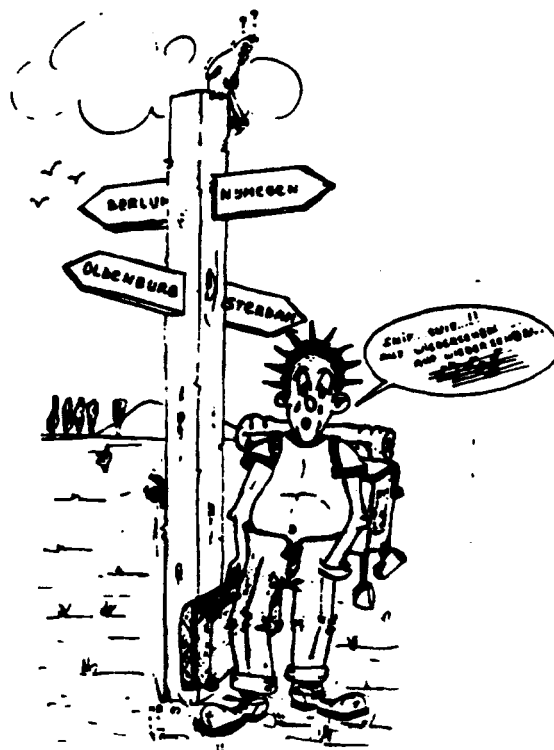
De Belgische autonomen waren voornamelijk van Gentse herkomst, de Duitsers qua achtergrond het meest divers kwamen uit het gehele land, waarbij vooral Berlijn, Bremen, Freiburg, Oldenburg en Wiesbaden goed vertegenwoordigd waren. De Zwitserse groepen waren vnl. uit Zürich afkomstig.

Hoewel het programma ook speelse onderdelen omvatte als het optreden van muziekgroepen, lag het accent toch op de discussies, met als belangrijkste die over de thema's jeugdwerkloosheid, discriminatie van minderheden, huisvesting krakers en fascisme. Over het algemeen werd dit programma in een ordelijke sfeer afgewikkeld. Slechts bij de tegen Holland Signaal Apparatenfabriek gerichte demonstratieve actie is het tot rellen gekomen, waarbij nogal wat Duitsers zijn gearresteerd.

Mede door deze arrestaties bleven er na het festival goede contacten bestaan. Tijdens de rechtszitting in Almelo was er een aantal Duitse sympathisanten aanwezig en ook voor de beroepszitting bij de Raadkamer waren geestverwanten naar Arnhem gekomen.

De toekomst

Het is duidelijk, dat er binnen de "Beweging" internationaal goede persoonlijke contacten zijn ontstaan, die ook steeds sterker aangehaald worden. Het uiteindelijke doel van "Doe Wat '83" zal echter voorlopig niet



- en wellicht nooit - bereikt worden. Om te komen tot een permanente, internationaal georganiseerde tegenbeweging zou men namelijk de basis-autonomie moeten afschaffen en dit is ondanks de moeilijke uitvoerbaarheid van het huidige concept waarschijnlijk iets wat de meeste "Bewegers" niet wensen. Voorlopig zullen er dus n.a.w. geen geïnstitutionaliseerde overlegsituaties met enige daadkracht ontstaan. Hierbij speelt trouwens de bestaande controverse tussen geweldlozen en gewelddadigen een aanzienlijke rol. Wel is te verwachten dat aantal en intensiteit van persoonlijke, internationale contacten in de toekomst zullen toenemen. De mogelijke acties tegen kruisraketten en tegen de Amerikaanse munitietransporten kunnen daarbij een samenbundelende rol spelen.

= = =

BIJLAGE

DE WERKWIJZE VAN "ONKRUIT"

Hieronder wordt een poging gedaan tot analyse van de werkwijze van "Onkruit", gebaseerd op gegevens die ter beschikking kwamen na de acties van "Onkruit" tegen bunkers van Defensie en BB in Kloetinge, Amsterdam, Katwijk en Noordwijk. Geleidelijk wordt deze actievorm kennelijk steeds verder geperfectioneerd met als doel de diefstal van bij voorkeur zo hoog mogelijk gerubriceerde documenten.

Door het publiceren van die documenten en "analyses" ervan wil men de voorbereiding aantonen tot een eventuele oorlog en tot een eventueel "optreden van het leger tegen de eigen bevolking".

Het idee, de research en de publicaties

De ervaring heeft geleerd dat het idee voor een gerichte "Onkruit"-actie ontstaat uit een samenloop van research-resultaten, doelverkenningen en toevallige ontdekkingen.^{*)} Als zo'n actie leidt tot diefstal van gerubriceerde documenten, wordt zij altijd gevolgd door publicatie van deze documenten^{**)} en van beschouwingen daarover, die moeten aantonen hoe verwerpelijk de inhoud wel is. Hierbij schuwt men niet de eigen opvattingen zodanig met de beschreven feiten te vervlechten, dat het resultaat de geponeerde stelling inderdaad lijkt te bewijzen.

Grote "Onkruit"-acties worden vaak begeleid door de publicatie van een brochure, waarin een algemene uiteenzetting wordt gegeven van wat men weet omtrent het actie-object. Voorbeelden van dergelijke publicaties zijn:

- "Hersenen des Doods" (over wapenresearch), gepaard aan een bezetting van RVO/TNO.
- "Handelaren des Doods" (over wapenfabricage en -handel), gekoppeld aan een bezetting van de RDM te Rotterdam.
- "Oorlog in Nederland, of het geweer van je buurman" (over de Provinciale Militaire Commando's en de Nationale Reserve), vergezeld van een overval op het PMC te Amsterdam.

*)

Men ontdekte de Defensiebunker in Katwijk tijdens een verkenning van de BB-bunker in Noordwijk.

**)

De PMC-overval werd gevolgd door publicatie van de "PMC-papers", terwijl de jongste bunkeroverval tot nu toe gevolgd is door de "Bluf"-bijlagen "Betonkruid" en "Wintex '81".

Het jongste voorbeeld van deze werkwijze is de brochure "Oorlog in beton, bunkers uit Nederland", over militaire , BB-, PTT-, NS- en Rijkswaterstaat-bunkers, die uitgegeven werd ten tijde van de inbraken in een Defensiebunker in Katwijk en een Civiele Verdedigingsbunker (BB) in Noordwijk.

Alvorens onder de indruk te raken van het grote aantal in de brochures gepubliceerde gegevens dient men te bedenken, dat verreweg de meeste gegevens afkomstig zijn uit open bronnen en dat een groot aantal "Onkruiters" als academici getraind zijn in het verrichten van research.

Het doel van de acties

Op langere termijn tracht men door deze acties een zo groot mogelijk publiek te overtuigen van het "Onkruit"-gelijk en zoveel mogelijk medestanders te inspireren om zelf ook - autonome - acties te gaan uitvoeren. Vele acties tezamen kunnen - ook al zijn ze ongecoördineerd - uiteraard veel meer schade veroorzaken dan de speldeprikken van "Onkruit" zelf.

Ter bereiking van deze doeleinden maakt men ook defensiegeheimen openbaar: dat verschaft immers opheldering over de bunkerlocaties en over de rol van leger en civiele verdediging in de voorbereiding op een (kern-) oorlog.

Verder tracht men het aan de hand van draaiboeken, telexen, kaarttekens e.d. te doen voorkomen alsof leger en overheid zich voorbereiden op het optreden tegen de eigen bevolking in geval van onlusten in tijd van oorlog en van vrede.^{*)}

Dichterbij gelegen doel van een aantal "Onkruit"-acties was: het ontvreemden en compromitteren van de gerubriceerde documenten zelf. Dit werkt overigens - aldus "Onkruit"



"De visie van 'Onkruit'"

^{*)} Voorbereidingen tegen acties bij transporten van radio-actief afval bijvoorbeeld.

frustrerend op het militaire apparaat en veroorzaakt een overreactie van de zijde van de autoriteiten, hetgeen de langere-termijn-doelstelling weer kan bevorderen.

Of dit het enige doel is van de diefstal is vooralsnog onduidelijk; van een aantal bij RVO/TNO vermiste gerubriceerde documenten is er slechts één bij "Onkruit" teruggevonden: dat werd gebruikt als briefhoofd voor de persverklaring bij de RDM-bezetting.

De acties

Basisprincipes

Tot de acties wordt op zgn. basisdemocratische wijze besloten. Dat betekent dat actiedoel en actievorm worden gekozen door de gehele plannen makende groep. Verbindingen met andere - autonome - groepen worden met het oog op een te plegen actie slechts gelegd, indien men meer dan de eigen mankracht nodig heeft. Dit geschiedt echter in afnemende mate, uit beduchtheid voor lekken. Om dezelfde reden wordt naar buiten en mogelijk ook naar binnen in toenemende mate het "need to know"-principe toegepast.

Aard en grootte van de actie

Naast kleine - dat wil zeggen door weinigen uitgevoerde - geheime acties, zijn er ook grote openbare acties, waartoe men in de toekomst in meerdere mate wil overgaan om de voeling met de achterban niet te verliezen, d.w.z. om potentiële mede-actievoerders niet door het elitaire karakter van "Onkruit"-acties af te schrikken. De keuze van het type actie doet in wezen niets af of toe aan de wijze van voorbereiding, behalve met betrekking tot het tijdstip van openbaarmaking.

Grote openbare acties kunnen overigens gebruikt worden als camouflage voor kleine geheime acties.^{x)}

Wijze van voorbereiding

Na vaststelling van de actieplannen wordt een planningkern gevormd, die bestaat uit een kleine groep van meestal goede vrienden en bekenden.

x)

Het verschijnsel grote Buitenwacht en kleine Buitenwacht.

Tijdens de voorbereiding worden er geleidelijk meer vrienden en bekenden, die hun sporen tijdens vorige acties verdiend hebben, bij betrokken.

De aantallen mannen en vrouwen, die bij de actie betrokken worden, zijn op aandringen van de vrouwen gelijk.

De verkenningen gebeuren zo onopvallend mogelijk, per auto en per fiets, terwijl details te voet verkend worden. Men vervaardigt terrein-schetsen en maakt - indien mogelijk - foto's.

Het actie-object wordt gedurende geruime tijd geobserveerd om "patronen" - en daarmee de kwetsbare punten in de beveiliging - vast te stellen. Ook worden nachtelijke verkenningen uitgevoerd, waarbij men tracht op het terrein zelf te komen (door overklimming of ondergraving van het hekwerk). Hierbij tracht men de schetsen zoveel mogelijk aan te vullen tot plattegronden. De verkregen gegevens worden op cassette-recorder ingesproken.

Na of tegelijk met dit stadium wordt overgegaan tot intensief posten bij het object en op aanvoerwegen om inzicht te krijgen in de intensiteit van patrouilles en de tijden waarop en routes waarlangs deze plaatsvinden.

Organisatie

- De groep wordt verdeeld in subgroepen, zoals een publiciteitsgroep en een verkenningsgroep. De publiciteitsgroep werkt aan een op of vlak na het tijdstip van uitvoering te publiceren brochure. Men kan bij meerdere subgroepen tegelijk betrokken zijn.
Contact tussen de subgroepen is mogelijk.
- Contacten over de actie zijn geheim. Indien noodzakelijk vinden zij plaats in persoonlijke gesprekken en niet per telefoon. Men spreekt elkaar tijdens etentjes, weekends, vakanties, feestjes en in gesprekken onder vier ogen.
- Thuis, op het werk, op school of in de kroeg wordt niet over de actie gesproken met mensen die er niet bij betrokken zijn, ook niet als ze in feite wel vertrouwd worden.

- Vergaderingen worden telkens op een andere plaats gehouden. Tijdens deze vergaderingen worden de verkenningsresultaten besproken en na uitvoerige discussies neergelegd in een soort draaiboek. De deelnemers worden functioneel ingelicht, dat wil zeggen alleen over die aspecten die met het aan hen toevertrouwde deel te maken hebben.
- Indien specifieke vaardigheden vereist zijn, wordt daarvoor een opleiding gevolgd of er wordt voor geoefend.^{*)}
- Men bereidt zich voor op een mogelijke arrestatie. Afspraken worden gemaakt over de gegevens die men bij verhoor zal verstrekken.^{**)} Verder heeft men meestal bij zich de namen en telefoonnummers van advocaten die vaak tevoren op de hoogte gebracht zijn van de mogelijkheid dat rechtskundige bijstand noodzakelijk zal worden.

Materieel

Benodigde vervoermiddelen, gereedschappen en andere uitrusting worden aangekocht, gehuurd, geleend of ontvreemd. Naast voor de hand liggende gereedschappen als snijbranders, koevoeten, draad- en betonijzerkniptangen en breekijzers maakt men ook gebruik van foto- en filmapparatuur, scanners en portofoons, verrekijkers en een draagbare radio. Verder worden ook post- of vuilniszakken, zaklantaarns, bivakmutsen, werkhandschoenen, verfspuitbussen en mondvoorraad meegenomen.

De uitvoering

a. Voorbereidende fase

- Geruime tijd voor de actie wordt er op diverse plaatsen continu gepost, om afwijkingen van het patrouilleschema te kunnen constateren. Daarnaast wordt het plaatselijke politiebureau onder observatie gesteld, waarbij de politieradio door middel van scanners wordt afgeluisterd.

^{*)} Lascursussen, oefenen in het geruisloos verwijderen van ruiten etc.

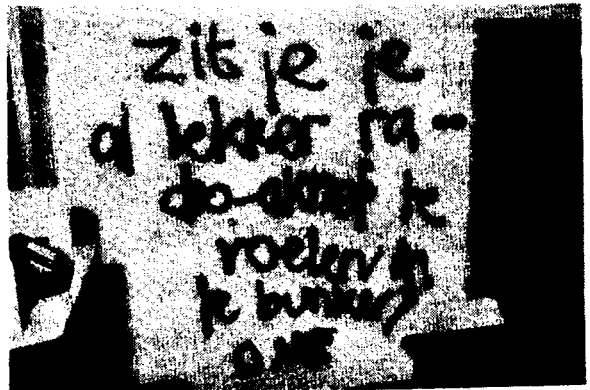
^{**)} Alleen naam, adres en eventueel telefoonnummer.

De posten staan met portofoons met elkaar in verbinding.

- Het begint een gewoonte te worden om de avond voorafgaand aan de actie met elkaar op een verzameladres door te brengen. Vaak worden dan die deelnemers die op het laatste moment gerecruteerd zijn gebriefd over de actie, de locatie van het doel en hun eigen rol in de actie. Men treft maatregelen om te voorkomen dat eventuele verklikkers met hun achterban in verbinding treden en verder verhoogt men de motivatie en onderlinge solidariteit door de avond etend en drinkend, lezend of kaartend of met affiniteitsspelletjes door te brengen.
- Men verplaatst zich met kleine groepjes naar het actiedoel. De gebruikte vervoermiddelen zijn afhankelijk van de afstand van verzameladres tot actiedoel.
- Na de laatste nachtelijke controle van het object - door van Heutzpatrouilles of door particuliere bewakingsdiensten of politie - komt men in actie.

b. Uitvoeringsfase

- Een voorhoede van niet meer dan de strikt noodzakelijke personen verschafft zich toegang tot eerst het terrein en vervolgens het object (b.v. de bunker). Hierbij ziet men niet op tegen het gebruik van snijbranders, waarvan men het licht en het lawaai afschermt tegen waarneming vanuit de omgeving.
- De rest van de groep wacht in een soort uitgangstelling op een teken dat men in actie kan komen.
- Zodra de grote groep het object heeft betreden, bekladt men muren en andere daarvoor in aanmerking komende voorwerpen.



"Spreekt voor zichzelf".....

Kasten en bureaux worden opengebroken op zoek naar documenten waarbij reeds tijdens de actie geselecteerd wordt op bruikbaarheid. ^{к)}

De actie wordt zoveel mogelijk fotografisch en filmisch begeleid en beperkt zich niet tot documenten: ook bruikbare technische apparatuur en souvenirs worden meegenomen.



- Het belangrijkste materiaal wordt - soms - met "hardlopers" weggebracht om in veiligheid te worden gesteld, de "bulk" van het materiaal wordt door "sjouwploegjes" naar de auto's gebracht.

- Vervolgens wordt - ter plekke - een beraad gehouden, waarbij het buitgemaakte materiaal voorlopig

"dit was kennelijk niet geheim genoeg of was het dubbel?"

- wordt beoordeeld en men naar aanleiding van de op de scanner beluisterde en door de posten geobserveerde activiteiten en aan de hand van het tijdschema besluit de actie al dan niet te beëindigen.
- Bij eventuele niet voorziene gebeurtenissen kan men op minder adequate wijze reageren. Oorzaken hiervan zijn het (basis-democratische) gebrek aan éénhoofdige leiding en de onherkenbaarheid (door het gebruik van bivakmutsen en dergelijke) van de deelnemers.
- Omdat men dit probleem zelf ook onderkent, heeft men afgesproken, dat men bij verschijning van de politie overgaat tot bezetting van het object om althans nog publiciteit uit de dan mislukte actie te slepen.
Verder wil men daarmee een paniekvlucht voorkomen: men wil of allen of geen van allen gearresteerd worden.
- Indien men tot bezetting overgaat, maakt men gebruik van meegenomen of ter plaatse aanwezige mondvoorraad. Verder tracht men via de telefoon - en mogelijk via de telex - in contact te komen met de buitenwereld, terwijl de radio (Hilversum 3) verondersteld wordt voor het nieuws van buiten te zorgen.

к)

Zo hoog mogelijke rubricering, correspondentie, briefhoofden en vooral ook personeelsgegevens.

De afronding van de actie

- Zoals vermeld laat "Onkruid" meestal tegelijk met of vlak na de actie een brochure verschijnen met achtergrondinformatie over het actie-object.
- De actie wordt via het ANP of andere persorganen bekend gemaakt.
- De buitgemaakte documenten worden geanalyseerd nadat zij gecopieerd zijn (in x-voud) en naar andere - mogelijk verschillende - plaatsen overgebracht zijn. Vervolgens worden aan deze analyses één of meer publicaties gewijd.

Sabotage

Geleidelijk aan wordt ook een tendens naar het plegen van sabotage en vernielingen zichtbaar. Bij voorkomende gelegenheden heeft geen enkel lid van de groep zich hier expliciet tegen verklaard.

Tevens wordt vermoed dat bij een aantal in het vlak van de anti-kern-energie beweging gepleegde sabotages ook individuele "Onkruiders" betrokken waren. Men trekt daarbij de grens nog bij geweld tegen zaken, alhoewel de publicatie van privé-adressen van leidende functionarissen en wetenschapslieden reeds tot de toepassing van zogenaamd "Klein Geweld" heeft geleid ^{*)}.

Soms ook gaat men over tot bezetting van een "militaristisch" object, zoals de PMC-bunker te Kloetinge. Hierbij is het "Onkruid" vooral te doen om het publicitaire effect, hoewel en passant aan het stelen van documenten niet wordt voorbijgegaan.

*) "Klein Geweld": het sturen van dreigbrieven, het opbellen gedurende de nacht, het doen van fictieve bestellingen bij postorder- en andere bedrijven uit naam van de te treffen persoon (bijv. grafkransen etc.).

De toekomst

In de inleiding van "Oorlog in beton" verklaart "Onkruit" openlijk "weer van plan te zijn een serie acties tegen bunkers te starten....." Daarna volgen enkele "waardevolle" suggesties voor eventueel door anderen te ondernemen acties tegen bunkers.

Voorbeelden daarvan zijn:

- communicatiemasten omgooien door tuikabels door te knippen;
- luchtfilters dichtstorten met beton, of er bleekwater of zoutzuur in laten lopen om ze buiten werking te stellen. Ook is het mogelijk de bunkers via de luchtfilters onder water te zetten;
- sleutelgaten met lijm of sneldrogend cement ontoegankelijk maken;
- het noodaggregaat buiten werking stellen door de ontluuchttingspijpjes van de diesel (olie) reservoirs te verstoppen.

Bronnen

1. "Bluf" nr. 25, d.d. 8-7-'82
2. " nr. 60, d.d. 17-3-'83
3. " nr. 66, d.d. 28-4-'83
4. " nr. 69, d.d. 19-5-'83
5. PMC-papers nr. 1, 2, 3 en 4
6. Oorlog in beton, bunkers uit Nederland.